

JUTRO

Fašistične diktature in gopodarstvo

Fašizem je v svoji borbi proti demo-
kraciji in parlamentarnemu sistemu upo-
rabljaj kot enega svojih glavnih argu-
mentov očitek, da je demokratski sistem
popolnoma odredel na gospodarskem in
finančnem polju. Vir vsega gospodarskega
in z njim socialnega zla je po fa-
šističnem nauku zakrivil stari liberalni
gospodarski red, ki se nanj naslanja
demokratski sistem ter z zlorabo in ko-
rupcijo upropašča ljudsko blagostanje
in državne finance. Niso tedaj za
ozdravljenje splošne bede in za izhod iz
krize dovolj časi primerne reforme.
S krparijami se ne kaže muditi, zato je
sprejel fašizem v svoj program nov, iz
temelja spremenjen sistem gospodar-
stva. Množice, po posledicah vojne pri-
tisnjene ob tla, obubožane in po mno-
gih neuspelih poskusih obnove razoča-
rane, so sprejele fašistični program ka-
kor evangelij. Bil je to vsaj zarek upa-
nja v dolgoletni temi.

Začelo se je v Italiji in ne da se ta-
jiti, da so prvi uspehi gospodarskega
oživljenja pričarali ljudstvu pred oč-
i slika lepše bodočnosti. Začela so se
grandiozna javna dela, melioracije zem-
lje, gradnje prometnih občil in izboljša-
nje kmetijstva. Denar je krožil med
narodom in brezposelnost je pojenjevala.
Toda to so bili le začetki. Dokler je
mogla črpati upravo iz starih rezerv, je
šlo na videz lepo in v redu, kmalu pa so
začela pojmati sredstva, prišlo je go-
spodarstvo dolgov, naposled na neiz-
bežne redukcije. Dohodki javnih name-
ščencev in delavcev so se krčili, zaseb-
no gospodarstvo je zašlo v tesnobe in
življenjski standard je padel tako glo-
boko, da skoro ne more več globlje.

Javnost dolgo ni vedela, kaj se godi.
ker fašistično voditeljstvo ne dopušča
nobene diskusije, izključuje kontrolo
ljudstva in preganja nevšečno kritiko.
Toda gospodarski razvoj se ne menja za
napisane zakone in ukaze ter gre svo-
jo neizprosno pot; življenje samo se pa
tudi ne more tako ukleniti z ukazi, da
bi naposled vendarle ne pokazalo svoje-
ga pravega obraza.

Pred dobrim mesecem je končno pri-
znal Mussolini sam, da je država s svo-
jim gospodarstvom na dnu. Številke, ki
jih je takrat v svojem znanem govoru
razkril pred javnostjo, so potrdile, o čem-
er se je že dolgo šepetalo. Razkritje
je učinkovalo porazno. Kje je objublje-
ni podvig blagostanja, ki ga je obetal
in prorokoval fašizem? To vprašanje je
bilo vsem na ustnicah in ker ni bilo od
nobene strani zadovoljujočega odgo-
vora, je začelo v podtalju zamolklo vreti,
na površju pa so se množili pojavi, ki
so dali posla tajni policiji in izjemnim
sodiščem. Zunanji svet še danes nima
jasne slike, kaj se godi v italijanski do-
mačnosti, vendar pa je slučaj Arpinati
zavzel take dimenzije, da mednarodna
javnost danes splošno razpravlja o kri-
zi fašizma.

Številke, ki jih je priznal sam Musso-
lini, so naravnost katastrofalne. Prora-
čunski deficit so rasti skokoma. V le-
tu 1932/33 je znašal primanjkljaj
3867 milijonov lir, za letoš do predvidi-
ma presegele štiri milijarde. Trgovska
bilanca računa s primanjkljajem treh
milijard, celotni notranji dolg pa znaša
več kakor 102 milijardi lir. Če poleg
teh podatkov Duceja samega upoštevamo
še podrobne informacije, ki krožijo
v zadnjem času v francoskem tisku, in
dopolnjujejo vladno priznanje še s po-
raznimi podrobnostmi iz zasebnega go-
spodarstva, o vedno višjih številkah tr-
govskih konkurzov, o ustavljanju indu-
strijskih obratov in neustajno rasto-
či brezposelnosti, se ne moremo ubrani-
ti vtisu, da prvi gospodarstvo nekam v
neznano.

Paralelo h gospodarstvu italijanske-
ga fašizma imamo v hitlerjevski Nem-
čiji. Po vzorcih iz Rima, z enakimi ali
vsaj podobnimi parolami je narodni so-
cializem zavajeval Nemčijo. Še danes
zveni vsem v ušesih Hitlerjeva proro-
ška obljuba, da v štirih letih ne bo nem-
ški človek poznal brezposelnosti, da se
bodo olajšala javna bremena, da bo za-
vladala socialna pravičnost. Prišla je v
resnici slovita »Wirtschafts-Ankurbel-
lung«, število brezposelnih se je umetno
potlačilo navzdol, za javna dela so se
trošile milijarde. Ni pa še dosežena pr-
va polovica Hitlerjeve »štiriletke« in že
je nastala potreba moratorijev, pomanj-
kanje industrijskih sirovin in celo živil,
in naposled nujnost gospodarske dikta-
ture, ki je izročila nemško gospodarstvo
v roke nosilca izrednih pooblastil, ka-
kor jih je poznal samo vojni čas. Spričo-
te »ultima ratio«, po kateri je moral
poseči današnji voditeljski sistem, bi
bilo odveč ponavljati značilne številke
o padanju zlatega kritja in o kopnenju
deviz v Italiji in Nemčiji.

Vredno pa je opozoriti na izvajanja
Maksa Bergnerja v »Europäische Heft«
o razpolaganju z naloženimi prihranki za
potrebe državnega gospodarstva. Nem-
ške hranilnice, banke in drugi denarni
zavodi, v katerih je naloženih nad 40
milijard hranilnih vlog, so primorani
brez vednosti vlagateljev sprejemati
»delovne menice« in tako financirati dr-
žavo z zasebnimi sredstvi. Bergner pri-

NEMČIJA POPUŠČA AVSTRIJI Razpustila je včeraj emigrantsko vodstvo avstrijske hitlerjevske stranke in znano „avstrijsko legijo“ na Bavarskem

Pariz, 10. avgusta. r. V tujaksojnih krogih
z napeto pozornostjo spremljajo razvoj
odnošajev med Avstrijo in Nemčijo v zad-
njih dneh. Papenovo imenovanje je fran-
coska javnost sprejela še s skopjo in re-
zerviranostjo, odobraval pa je, da avstrijska
vlada ni odklonila svoje pristanka na to
imenovanje, čeprav so ji iz Rima sve-
tovali, naj pristanka ne da. Kakor se sedaj
izve, so v Rimu angažirali za odpor proti
Papenu celo Vatikan, vendar pa tudi to
ni pomagalo. Z napetostjo so v Parizu ča-
kali, kako bo Nemčija reagirala na to ge-
sto avstrijske spravičnosti. Že formalno
pravično postopanje z avstrijskimi begunci
o priliki zadnjih dogodkov v Avstriji so
mnogi smatrali za znak, da v Berlinu res-
no mislijo na likvidacijo sovražnosti z Av-
strijo, vsaj začasno, dokler ne nastane bolj
ugodna mednarodna situacija. Sedaj pa je
nemška vlada šla še korak dalje.

Z odklom notranjega ministra je bilo
danes razpuščeno tako znano avstrijsko
vodstvo narodno socialistične stranke, ki se
je po razpustu in prepovedi narodno so-
cialistične stranke v Avstriji preselilo v Nem-
čijo in otvorilo svoj glavni stan v Mona-
kovem. Vsi člani tega vodstva, med njimi
Frauenfeld, Hofer in Kothen so bili po-
slani na dopust in do nadaljnjega jim je
zabranjeno vsako politično udejstvovanje.
Uradne prostore tega vodstva, ki so bili v
neposredni bližini hitlerjevske »riave hiše«
v Monakovem, so danes izpraznili. Vse po-
hištvo, arhiv in drugo opremo so spravili
v zaboje in jih pripravili za odpremo na
neznani naslov.

S tem je odstranjena najhujša ovira
nemško-avstrijskega sporazuma, saj se je
baš s strani tega avstrijskega vodstva v to-
ku poslednjih 18 mesecev storilo vse, da so
se odnošaji med Dunajem in Berlinom
stojnili na odprti sovražnosti. Na Dunaju
so vest o razpustu avstrijskega
vodstva sprejeli z velikim zadovoljstvom,
ker vidijo v tem dokaz volje za spravo.

Kakor se zatrjuje, bo že v prihodnjih dneh
ukinjena tudi takša 1000 mark, ki je bila
svoječasno uvedena za potovanja v Avstri-
jo in ki je povzročila avstrijskemu tuj-
skemu prometu zlasti na Tirolskem in So-
nograškem ogromno škodo.

Dunaj, 10. avgusta. r. Kakor poročajo iz
Monakovega, je bila danes po nalogu dr-
žavne vlade razpuščena tudi tako znana
avstrijska legija, ki je bila organizirana v
namenu, da v primerem trenutku vdre v
Avstrijo in podpre hitlerjevsko revolucijo.
V legiji so se zbirali begunci iz Avstrije.
Po nalogu vlade so danes razpustili vsa
taborišča na Bavarskem. Legija je šla v
zadnjem času okrog 23.000 ljudi. Vsem
članom legije je bilo sporočeno, da se ali
vrnejo v Avstrijo ali pa naj si poiščejo
dela, ker od vlade ne smejo računati več
na podporo.

Dunaj, 10. avgusta. AA. Državni komisar
za propagando polkovnik Adam je izjavil,
da bo Papenovo delo na Dunaju obnovilo
absolutno samostojnost in suvereniteto Av-
strije in da preneha tudi vsako poseganje
Nemčije v notranje avstrijske zadeve.

Oficiozni nemški glas o Papenovi misiji

Berlin, 10. avgusta. wk. Oficiozna nemška
diplomatska korespondenca obravnava du-
naško misijo poslanika Papena, ki ima na-
logo zopet obnoviti sklenjene odnošaje med
Avstrijo in Nemčijo. Imenovana korespon-
denca pravi med drugim: »Okvir te misije
je točno določil že državni kancelar Hitler
v svojem pismu na Papena. Papen bo moral
v tem okviru odstraniti napetost in neza-
upanje, kakaj v prvi vrsti je potrebna no-
tranja pripravljenost za načelno izpreme-
bo stvari. Za to nalogo nima Papen samo
popolnega in neomejenega zaupanja Hitler-
ja, temveč tudi dragocene državniške in
osebne lastnosti, združene z bogatim izku-
stvom na raznih poljih, ki jih izpolnjujejo
še izredno čuvstvo za takt. Prvi korak za
omiljenje odnošajev je torej že imenovanje
Papena.«

Vzhodni pakt še ta mesec?

Po pariških vesteh se pogajanja že tako daleč na-
prejela, da bo pogodba sklenjena še ta mesec
Nerazumljiva politika Poljske

Pariz, 9. avgusta. wk. Diplomatska poga-
janja o nameravani vzhodni pogodbi so
toliko tako ugodno napredovala, da ra-
čunajo že s koncem meseca s sklenitvijo
pogodbe. Do te dobe bosta najbrže tudi
že Nemčija in Poljska dokončno zavzeli
stališče. »Journale«, ki objavljata te infor-
macije, kritizira obenem politiko poljskega
zunanjega ministra Becka, ki je potem, ko
se mu je posrečilo spraviti v tabor opozi-
cije baltske države, stopil do Rumunije,
da bi jo pozval za pristop k tej pogodbi.
Kakor znano, bi bila morala Rumunija pri-
stopiti k sredozeznim pogodbam. Poljski ma-
nover je šel za tem, da bi po pristopu Ru-
munije hotele pristopiti k vzhodni pogodbi

še številne druge države, kar bi še poveča-
lo težave. Pri vsem tem pa bi vzhodna po-
godba mnogo izgubila na praktični vred-
nosti. »Journale« ugotavlja, da bo pogodba
z ali brez Nemčije in Poljske najbrže skle-
njena in objavljena še pred koncem tega
meseca.

V zvezi s tem se širijo govorice, da pri-
čakujejo Litvinova prihodnji teden v enem
izmed francoskih kopališč. Svoje bivanje v
Franciji bo Litvinov porabil za to, da bo
stopil v stike s francoskimi državniki. Pri
tej priliki se bo razen o vzhodni pogodbi
govorilo tudi o vprašanju vstopa Rusije v
Društvo narodov.

Schuschnigg pri Gömbösu

Konferenca avstrijskega in madžarskega vladnega šefa
Govorila sta baje samo o gospodarstvu

Budimpešta, 10. avgusta. gr. Danes ob 11.
je prispel semkaj z letalom iz Segedina av-
strijski kancelar dr. Schuschnigg. Spremlja
ga njegova soproga. V Budimpešti so dr.
Schuschnigga pozdravili ministrski pre-
sednik Gömbös in še nekateri člani vlade.
Takoj po pozdravu sta se Schuschnigg in
Gömbös umaknila k posvetovanju. Njun
razgovor, ki se je vršil v kabinetu ministr-
skega predsednika, je trajal nad eno uro.
O vsebini razgovorov ni bil izdan nikak ko-
munik. Iz vladnih krogov se zatrjuje, da
so se razgovori v velikem delu nanašali na
gospodarska vprašanja. Razpravljala sta zla-

sti o praktični izvedbi rimskih sporazumov,
pri čemer je šlo predvsem za to, da bi Av-
strija prevzela večjo množino pšenice od
Madžarske. V zvezi s tem je bilo govora
tudi o ureditvi klirinškega prometa.

Ob 15. je kancelar dr. Schuschnigg sprejel
zastopnike tiska, katerim se je uvodoma
zahvalil za lojalno stališče ob nedavnih
težkih dnevih Avstrije, nato pa izjavil med
drugim, da se mora zahvaliti še ministrske-
mu predsedniku Gömbösu za priščeren spre-
jem. Kancelar goji kot Avstrijec odkrito-
srčno prijateljstvo do Madžarske in smatra
za svojo dolžnost, da po možnosti še po-
globi medsebojne prijateljske odnošaje.
Prepričan je, da hotita obe državi po poti
miru. Prav tako je prepričan, da bo njuno
prijateljstvo rodilo dobre sadove tudi na
gospodarskem polju in da se bo našla pri-
merna rešitev za omiljenje krize. Od vsega
srca želi Madžarski in njenemu voditelju
Gömbösu boljšo bodočnost v nadi, da sta
obe neodvisni državi že sedaj na poti izbolj-
šanja. Usoda Avstrije in Madžarske je usoda
srednje Evrope, morda celo vse Evrope.
Kancelar dr. Schuschnigg se je nato od-
peljal v grad Gödöllő, kjer ga je sprejel v
avdienci državni upravitelj Horthy. Ob 18.
je dr. Schuschnigg z letalom vrnil na
Dunaj.

Seja francoske vlade

Pariz, 9. avgusta. wk. Minister Pietri, ki
vodi posle odsotnega zunanjega ministra
Louisa Barthouja, je na današnji seji mi-
nistrskega sveta pod predsedstvom Doumer-
guesa poročal o mednarodnem položaju,
predvsem o pogajanjih za zaključitev
vzhodnega pakta. Minister za javna dela
Flandin in namestnik notranjega ministra
Queuille sta predložila poročila o dogo-
dkih v premoženem revirju Escarpelle. Oba
ministra sta poročala, da bodo voditelji gi-
banja, 97 poljskih rudarjev, izgnani preko
meje. Končno je namestnik notranjega mi-
nistra poročal še o ukrepih, ki jih je sto-
rila vlada, da se prepreči nadaljnje prega-
njanje židov Constanti.

Ukinjeno obsedno stanje na Koroškem

Celovec, 10. avgusta. d. Varnostni direk-
tor za Koroško je ukinil obsedno stanje, ki
je bilo ob narodno-socialističnem prevratu
razglašeno na Koroškem.

Hindenburgova politična oporoka?

Pariz, 9. avgusta. g. »Excelsior« se bavi
danes z vprašanjem oporoke pok. državne-
ga predsednika Hindenburga in ugotavlja
baje po neki zanesljivi informaciji, da je
Hindenburg zapustil politično oporoko, ki
pa je izginila brez sledu. Ta oporoka je
bila prečitana dne 15. junija t. l. na nekem
posvetovanju vodilnih generalov Reichs-
wehra v Bad Neuhauimu pod predsedstvom
generala Fritscha. Oporoka je bila sestav-
ljena v obliki proglašenja na nemški narod.
V proglašenju je baje Hindenburg objavil, da
je sklenil s predstavniki vladarske hiše
Hohenzollernov ob priliki svoje prve iz-
volitve za državnega predsednika v apr-
lu 1925 dogovor, po katerem bo v politični
oporoki za nemški narod priporočal kot
svojega naslednika enega izmed članov biv-
še dinastije. Hindenburg je v svoji oporo-
ki zahteval, da se nemški narod v poseb-
nem ljudskem glasovanju izjavi, ali hoče
povratak dinastije, ki je ustanovila veli-
čino nemške domovine. List pristavlja k
temu, da današnji generali državne bram-
be poslušajo Hitlerja, ker ga smatrajo kot
izvršilca zadnje maršalove volje. Toda
maršal je umrl, njegova oporoka pa je iz-
ginila. Ali bo kdaj izvršena, se danes ne
da reči, zaključuje »Excelsior« svoje po-
ročilo.

„Mein Führer“
Berlin, 10. avgusta. AA. Vojni minister
general Blomberg je izdal okrožnico na

Zaplenjeno premoženje makedonstvujuščih

Bolgarska vlada energično nadaljuje borbo proti te-
roristom — Dva morilca obsojena na smrt

Sofija, 10. avgusta. AA. Državni tožilec
je na podlagi uredbe o zaplenbi premože-
nja ilegalnih organizacij odredil konfiska-
cijo vse lastnine razpuščene VMRO Vanče
Mihajlova. Blagajniku razpuščene VMRO
industriju Todoru Piperskemu so zapleni-
li akcije, založene pri bolgarski Narodni
banki v veliki vrednosti, nadalje 790.000 le-
vov gotovine, nad 300.000 levov v akcijski
družbi za kemično proizvodnjo, kjer je Pi-
perski največji delničar in 150.000 levov
akcijske družbe za izvoz jaja, kjer je
prav tako delničar. Sodišče je zaplenilo
tudi njegovo hišo v Sofiji in njegov avto-
mobil. Nadalje so zaplenili Majlu Surudžie-
vu zalogo blaga, pri tobačni tovarni »Ma-
kedonka« pa 250.000 levov Mihajla Moleva
in Georgija Gočeva. Vsi ti pridejo pred
sodišče, ker niso prijavili premoženja raz-
puščenih organizacij v določenem roku.
Pred vojaškim sodiščem v Nevropoku se
je dan vršila razprava o umoru arhitek-
ta Navlijeva. Ubil so ga 12. julija 1932.
v Nevropoku po nalogu VMRO. Že tedaj so
ugotovili, da so ga ubili Georgijev Lev, Ste-

rle Dimitrov in Todor Epanajotov, sodišče
pa jih ni moglo obsoditi, ker so pobežali.
Po izprijembi režima 19. maja t. l. so ob-
lasti aretirale Leva in Dimitrova in ju iz-
ročile vojaškemu sodišču v Nevropoku.
Tretji morilec je pobežnil. Obtožnica sta
se zagovarjala, da sta arhitekta umorila po
nalogu VMRO. Državni tožilec pa te obram-
be ni sprejel, češ da sta imela dovolj časa
in možnosti, da se uprepta povežu VMRO.
In da obvestita oblasti. Oba morilca sta
nasprotno svoje dejanje skrbno pripravila.
Zato gre za zločin s preudarkom. Sodišče
je oba obsodilo na smrt na večalihi.

Vesti o rekonstrukciji vlade
Sofija, 9. avgusta g. V političnih krogih
krožijo govorice o skorajšnji rekonstruk-
ciji vlade. Po teh vesteh naj bi bivši mi-
nistrski predsednik Mušanov vstop spet
v vladno ter prevzel zunanje zadeve. Razen
tega naj bi polkovnik Filipov prevzel no-
tranje ministrstvo, bivši železniški mi-
nister Stajkov pa diplomatsko zastopstvo
Bolgarije v Parizu.

Oton Habsburški se ženi

London, 9. avgusta. g. Londonski tisk
spremlja potovanje Otona Habsburškega po
skandinavskih državah z velikim zani-
manjem. Kakor poročajo skandinavski po-
ročevalci londonskih listov, namerava Oton
Habsburški prebiti daljša časa na Švedskem.
kjer je bilo med vojno v oskrbi na tisoče
avstrijskih otrok. »Daily Herald« pa trdi,
da je odšel Oton Habsburški na Švedsko
ker hoče zaslužiti neko švedsko princeso.
Baje je belgijski kralj, ki biva že dalj časa
na Švedskem, že pripravil teren za zaroko.

Posaarski katoličani in plebiscit

Pariz, 10. avgusta. g. »Petit Parisien« ob-
javlja uvodnik o zborovanju katoličanov v
Posaarju in citira iz razgovora z odličnim
članom posaarske družbe naslednjo iz-
javo: »Kot Nemeč bi glasoval za povratak
k Nemčiji, toda kot katoličan po svoji vesti
ne morem glasovati za Hitlerja, kajti Hitler-
jeva Nemčija ni prava Nemčija in mi neče-
mo, da bi bili izročeni zasvoženosti rjavi dik-
taturi.«

Telefonski razgovor med Anglijo in Japonsko

London, 10. avgusta. AA. Japonske atle-
tine, ki se udeležujejo svetovnih ženskih
tekem, so danes govorile po telefonu z Ja-
ponsko, kjer so njihove govore razširili po
radio. To so bili prvi telefonski razgovori
med Anglijo in Japonsko. V jeseni pa bo
med obema državama že uvedena redna te-
lefonska služba. London je telefonsko sre-
dišče sveta. Smatrajo, da je mogoče iz Lon-
dona govoriti s 33 milijoni telefonskih na-
ročnikov. Vseh na svetu je 35 milijonov.

Izgon poljskih rudarjev iz Francije

Pariz, 8. avgusta. wk. Listi poročajo, da
se je treba bati, da bo v Escarpelle prišlo
do novih spopadov, ko bodo oblasti izvedle
nalog za izgon poljskih rudarjev. Po vladni
uredbi je treba izgnane rudarje z rodni-
dami odprediti na najbližjo mejo, najbrže
na belgijsko, in jih tamkaj prepustiti usodi.
Rudarji zahtevajo prost prevoz na Poljsko
in izplačilo odpravnine. Oblasti so odloče-
ne, da bodo v primeru, če bi se rudarji
upirali izgonu, nastopile s silo proti njim.
Komunistična organizacija je v zvezi s tem
sklicala protestno zborovanje, na katerem
je komunistični poslanec Ramette napove-
dal, da bo po zopetnem sestanku zbornice
interpeliral vladno zaradi teh ukrepov. V
uradnih francoskih krogih se boji, da bi
mogli preostro postopanje proti poljskim
rudarjem imeti še diplomatske posledice.

Kitajski upor v Mandžuriji

Sanghaj, 10. avgusta. d. Kakor poročajo,
je 500 vstajev skušalo vdreti v Mukden, da
bi osvobodili svojega voditelja Tončenma-
ja, ki so ga Japonci aretirali. Kitajski vstaji
ki so se zbrali v manjših skupinah, so po-
izkusili napasti jetnišnico, vendar pa jih je
japonsko vojaštvo razgnalo z ognjem iz
pušk in metalcem min. V bojih je bilo na
obeh straneh mnogo smrtnih žrtev ter
ranjenec. Osvoboditev aretiranega vodi-
telja se je ponesrečila. V Mukdenu so pro-
glasili obsedno stanje.

Nizozemski ministrski predsednik v Nemčiji

Berlin, 10. avgusta. AA. Predsednik nizo-
zemke vlade Colijn je prispel v Baden-
Baden, kjer bo ostal nekaj časa zaradi
zdravljenja.

Filip Uratnik:

Sporazum v Trbovljah

Obrnili smo se na glavnega tajnika Delavske zbornice s prošnjo, a nam očrta svoje stališče o pogajanjih med TPD in rudarji. Odgovoril nam je z naslednjimi izjavami v preudarek rudarjem in vsej javnosti:

Ljubljana, 10. avgusta.

Včerajšnji listi so prinesli vest, da je medzno gibanje v trbovskih revirih zaključeno in da je bil dosežen na zadnjih pogajanjih sporazum glede nove ureditve delovnih razmer v trbovskih rudnikih. Ta vest je zaenkrat še preuranjena. V resnici se je poskušal izdelati na zadnjih pogajanjih samo predlog za novo ureditev delovnih razmer, ki bo postal sporazum šele ako ga delavstvo odobri in ako se da delavskim zaupnikom legitimacija, ki je pri zadnjih pogajanjih brez ozira na organizacijsko pripadnost niso imeli. Ni pravilno, da se skuša delati v tem pogledu kaka razlika med poednimi organizacijami. Na zadnjih pogajanjih so bili opazovalci vsi ali pa nihče.

Tem važnejše pa je, da bi bilo delavstvo ob priliki važnih odločitev, pred katerimi stoji, o sedanjem položaju pravilno informirano, da bi moglo presoditi, ali naj predlog sporazuma odobri ali odbije.

Pozitivnovalnemu solidarnemu odporu delavstva — a tudi simpatijam javnosti in intervenciji g. ministra za šume in rudnike — se je zahvaliti, da je moralo podjetje z delavstvom to pot v večji meri računati, kakor pri sličnih prilikah v zadnjih letih. Po mojem mnenju so potrebni v sedanjem položaju za uspeh vsi ti elementi. Delavstvo bi prišlo takoj v neprimerno težji položaj, če bi se moralo pogajati s podjetjem samo.

Pogajanja je sklical zastopnik g. ministra za šume in rudnike. On je ponovno izjavil, da bo smatral svojo misijo za zaključeno, ako to pot do sporazuma po krivdi delavstva ne pride. V tem položaju delavski zaupniki razgovorov o možnostih sporazuma niso imeli kratkoročno odkloniti, tem manj, ker je podjetje ponovno izjavilo, da želi v svojih rudnikih pomirjenja in da je pripravljeno v tem cilju od svojih prvotnih zahtev mnogo popustiti.

Delavski zaupniki so bili dolžni ugotoviti, kakšna je mera popuščanja, do katere je pripravljeno iti podjetje.

Pri tej priliki so nam predstavniki družbe po večurnih pogajanjih končno rekli: »Mi ne vztrajamo več na nobe-

nem znižanju mezd. Nihče pa nas ne more siliti, da zaposlujemo delavce, ki jih ne potrebujemo, ker jih imamo preveč. Odpustili bomo par sto delavcev, pa bo naš mezdni problem rešen.»

Devaski zaupniki so na to odgovorili: »Do take rešitve ne sme priti, ker je v revirjih že preveč brezposelnih.»

Po daljši razpravi je označila družba skrajno ceno, za katero je pripravljena od tega popustiti. Ta cena so znižanja mezd, ki jih vsebuje predlog sporazuma. Ta znižanja so žrtve. Delavski zaupniki so označili to zlo v sedanjih razmerah kot manjše zlo.

Posredovalec pa je smatral predlog podjetja za tako zadovoljujoč, da je izjavil, da je s tem njegova posredovalna mislija končana.

Ako bo delavstvo sedaj ta predlog odklonilo, sporazuma ne bo. Vedeti pa je pri tem treba, da se bo znašlo delavstvo v nadaljnji borbi v bolj osamljenem položaju.

Zato je treba dobro premisliti, ali ni nastopil trenutek, ko je treba borbi predpostaviti mir. Danes izgleda, da so boljši prijatelji tisti, ki svetujejo delavstvu nadaljevanje borbe. Kasneje pa se stvari včas, kakor ve trbovsko delavstvo iz izkušnje, lahko tudi drugače vidi.

Če se izreče delavstvo kljub vsemu, kar smo tu povedali, za nadaljevanje borbe in odkloni sporazum, mora zapustiti vodstvo v nadaljnji borbi tistim, ki upajo, da se bodo dosegli s tem boljši uspehi.

Vsi tisti, ki to ne verujemo prav, bomo teh uspehov, če nastopijo, vendarle veseli, ker v tako težkih situacijah niso važne zasluge, temveč uspehi sam.

Spoštovali bomo vsakega, ki zastopa možko določeno stališče in prevzema zanj odgovornost. Ne bomo pa smatrali za pravilno, če se skuša kdo pred odgovornostjo izmakniti. V vsakem primeru je nužno potrebno, da se puste voditi delavske skupine le od svojega poštenega prepričanja in da se vsaka misel na demagoško licitiranje izloči.

Ako je bilo v tem boju gest, ki bi se dale tako tolmačiti, poidimo preko njih in pustimo, da ostanejo epizode.

voljena s 60 glasovi, ampak je res, da skupščina potem, ko je večina delegatov odšla, sploh ni bila sklepna in torej tudi nikogar izvoliti ni mogla, ker za to ni bila upravičena. — Čl. 16. statuta JNS določa: Sreska skupščina lahko sklepa, ako je pristojna vsaj ena četrtina članov. Sreska skupščina JNS v krškem srezu obstoji v smislu čl. 13 in 14 statuta iz 191 delegatov. V smislu čl. 16 je potrebno za sklepčnost najmanj 48 delegatov. Ker je ostalo na skupščini samo 42 delegatov, skupščina ni bila sklepna in se torej tudi vsi sklepi teh 42 delegatov morejo smatrati samo za željo teh delegatov, nikakor pa ne za sklep skupščine, ki se je razšla v trenutku, ko jo je večina delegatov zapustila.

Proti sklepom te nesklepne skupščine kakor tudi proti nepravilni doletitvi delegatov na posamezne organizacije so prizadele organizacije vložile pritožbo na glavni odbor JNS.

Krška vas, 8. avgusta 1934.

Martin Horvatič.

Sokolski dom v Crikvenici

Crikvenica, 10. avgusta. r. Za otvoritev sokolskega doma, ki je bil nedavno dograjen, se vrše velike priprave. Dom je postavljen tik ob morskali obali ter je prav modern opremljen. Sokolsko društvo v Crikvenici je naprosilo škofa v Senju, naj bi dom blagoslovil. Škofiji ordinarijat pa je odgovoril, da se mora Sokol najprej odreči Tyrševi ideologiji. To stališče je izzvalo v javnosti veliko ogorčenje in bo sokolsko društvo otvorilo sedaj svoj dom brez cerkvenega blagoslova.

Hudo neurje nad Beogradom

Beograd, 10. avgusta. r. Snoči je divjala nad Beogradom silna nevihta. Utarg se je oblač. Neurje sicer v mestu ni povzročilo mnogo škode, zato pa je tem večjo v okolici, zlasti pa v Rakovici. Velike količine vode so napolnile strugo malega topičerskega potoka in se je voda razlila v okolico ter preplavila Rakovico in Kneževac. Poplava je bila tako velika, da ni povzročila samo velike gnotne škode, temveč so utonili tudi dva delavca in neki otrok. Beograjski gasilci in pionirji kraljeve garde so imeli mnogo truda, preden so izpraznili ogrožene hiše ter rešili prebivalce.

Nov podban v Banjaluki

Banjaluka, 10. avgusta. n. S kraljevim ukazom je bil upokojen pomočnik bana dr. Dušan Petrovič. Za njegovega namestnika je bil imenovan Dušan Rašković s Cetinja. Dr. Petrovič mu je že izročil svoje posle in danes odpotuje iz Banjaluke.

Upokojitve v prometni službi

Beograd, 10. avgusta. p. Upokojeni so na področju železniške direkcije v Ljubljani: administrativni uradnik Anton Petrič, vlakovodja Ignac Oman, strojevodja Ivan Zach, strojevodja Ivan Štajer in strojevodja Henrik Kozelek.

Bivši minister Anton Sušnik umri

Ljubljana, 10. avgusta.

Danes proti večeru je v ljubljanski bolnici umrl bivši minister in narodni poslanec g. Anton Sušnik. Bolehal je že dalj časa na želodcu. Njegova bolezen se je v letošnjem poletju tako poslabšala, da je moral oditi v bolnico in da se je pred dnevi odločil za operacijo. Operacijo samo je srečno preživel, toda njegov organizem je bil že tako oslabil, da si ni mogel opomoči in da je danes podlegel.

Pokojni politik je spadal do razpusta političnih strank med najvljudnejše voditelje takratne SLS, ki jo je dolga leta zastopal v Narodni skupščini in nekaj mesecev tudi v vladi. Bil je tudi predsednik kmečke stanovske organizacije v okviru SLS, nekdanje kmečke zveze in odlicen funkcionar v mnogih drugih organizacijah in institucijah, ki so stale blizu SLS. Odlikovali sta ga zlasti poštenost in neumoma delavnost, ki sta mu tudi v vrstah političnih nasprotnikov zagotovili priznanje in spoštovanje, v krogih somišljenikov pa ga postavljali na odlična in vodilna mesta.

Rojen je bil g. Sušnik 16. januarja 1880 v Mekinjah pri Kamniku. Postal je srednješolski profesor in je služboval najprej v Kranju. Že pred vojno je bil na programu SLS izvoljen v kranjski deželni odbor. Po vojni je služboval v Ljubljani, vendar pa se je kmalu decela posvetil politiki in je bil narodni poslanec vse do 6. januarja 1929. V vladi g. Ljube Davidoviča je bil l. 1924 od julija do novembra prometni minister.

Pokojni minister zapušča soprogo in štiri hčerke. Njegov pogreb bo v nedeljo ob 16. iz splošne bolnice.

Bodi mu blag spomin!

Obiski iz dvora v Ljubljani

Ljubljana, 10. avgusta. Ze nekaj dni leži v ljubljanskem zdravilišču Leonidšču grški princ Nikola, brat Nj. Vis. princeze Olge, soproge princa Pavla. Podvrčel se je moral operaciji slepiča, ki jo je srečno preživel in bo tako lahko, kakor nam zadržujejo, že čez nekaj dni zapustil zdravilišče ter se podal v domačo nogo v Bohinju.

Pretekli ponedeljek je bolnika obiskala Nj. Vel. kraljica Marija. V sredo je bil pri njem svak Nj. Vis. princ Pavle. Danes popoldne pa sta se pripeljali iz Bleda Nj. Vis. princeza Olga in njena sestra. Obiskali sta princa Nikolaja v zdravilišču in se dalje časa pomudili pri njem. Napovedan je bil tudi obisk Nj. Vel. kraljice Marije, ki je pa to pot izostala. Po obisku v zdravilišču sta se princesi odpeljali v mesto in se dalje časa zadržali v Bonačevi trgovini, kjer sta nakupili razne potrebščine. Okrog ličnega avtomobila, okrašenega spredaj s kruno, se je zbralo precej ljudi. Izpred Bonačeve trgovine sta se princesi vrnili naravnost na Gorenjsko.

Zahvala vojnega ministra vojakom Sokolom

Beograd, 10. avgusta. r. »Vojni List« objavila naredbo ministra za vojsko in mornarico generala Milovanovića, v kateri izreka pohvalo onim delom vojske ter mornarice, ki so sodelovali na pokrajinskih zletih Sokolstva v Zagrebu in Sarajevu. Minister za vojsko in mornarico izreka vojakom in mornarjem za njihove brezhibne in precizne nastope na obeh sokolskih zletih zahvalo ter izraza svoje zadovoljstvo, ker jim more izreči javno svoje priznanje.

Veliki Beograd

Beograd, 10. avgusta. r. Danes so bili slovesno zapriženi novo imenovani odborniki razširjene beograjske občine. Na ta način je definitivno izvršena združitve starega Beograda z Zemunom, Pančevom in ostalo okolico.

V Zagrebu najden slovenski utopljenec

Zagreb, 10. avgusta. n. Na savskem pridu v bližini mestnega kopališča so našli truplo neznanca, ki ga je voda davi naplavila. Takoj je bila obveščena zagrebska policija, ki je imela že informacije, da je pred štiri dni v bližini Rajhenburga utonil pleskar Jože Gorišek s Senovega, star okrog 25 let. Po policijskih podatkih je najdeni utopljenec res ponesrečeni Gorišek.

Beograjski šahovski turnir

Beograd, 10. avgusta. v V. kolu šahovskega turnirja je bilo danes več senzacij, med njimi prvi poraz ljubljanskega Sikoška, ki je igral proti Grenčarskemu iz Zagreba. Sikošek je v otvoritvi napravil veliko napako, ki jo je nasprotnik zelo dobro izkoristil ter dobil partijo. Večjo srečo je imel ljubljanski Sorli v partiji z Bajerjem. Izgra je bila prvotna. Sorli je napadel nasprotnika s kraljevim krilom in žrtvoval kmeta, s tem pa je nasprotnika popolnoma blokiral ter končal igro v svojo korist. Po V. kolu imajo Schreiber, Sorli in Breyer 4 in pol, Sikošek, Dizdinskiy in Vajer 3 in pol, Grenčarski 3, Jurišić 2 in pol itd. Nocoj se nadaljuje VI. kolo, v katerem igra Sorli proti Grenčarskemu in Sikošek proti Dizdinskiemu.

Začetek drž. lahkoatletskega prvenstva

Včeraj so se s tekmo na 5 km na Sokolskem stadionu v Zagrebu začela državna lahkoatletika prvenstva za posameznike, ki so obenem izbirna tekmovanja za balkanske igre

Zagreb 9. avgusta.

V Sokolskem stadionu se je popoldne ob 17. začelo lahkoatletsko tekmovanje za državno prvenstvo za posameznike, ki je določeno obenem kot izbirno tekmovanje za balkanske igre v Zagrebu. Kakor znano je bilo to tekmovanje v zadnjem času po odloku ministrstva za telesno vzgojo prenešeno iz Ljubljane v Zagreb, kar je imelo za ljubljanske klube — prvo in drugoplasirana v državnem prvenstvu za moštva — to slabo stran, da zaradi premizke finančne dotacije ministrstva nista mogla nastopiti kompletna.

Stadion nudi mogočno sliko, ima lepe naprave za teke in ostale discipline, ki pa še niso v zadovoljivem stanju. Priseditelji pa so vsak dan na delu in tako se lahko upa, da bodo naprave vsaj do balkanskih iger odlično urejene.

Za današnjo edino disciplino, tek na 5000 metrov, se je javilo

13 tekmovalcev

Zal ni nastopil favorit Krevs, dalje Mariborčan Podpečan in Ilirijan Adolf Starman, ki bi bili gotovo še posejli med orva mesta plasiranih.

Takoj po startu prevzame v ostrem tempu vodstvo Bručan, ki mu tesno sledi cela

vrsta ostalih. Že po tretjem krogu se slika menja, Bručan preteče 1500 m v 4:36, sledi mu Flass (Hašk), Sporn in drugi. Atlet Ilirije tečejo taktično dobro in lepo napredujejo. 3 km pasira Bručan v 9:38, sledi mu Osterman, Sporn, Starman, Flass itd. Po 10 krogu je Bručan že v popolnem vodstvu, ki ga obdrži do konca. Osterman ki je bil do 8. kroga na drugem mestu, je nato popustil in pred koncem odstopil. Zmagovalec Bručan ni imel resne konkurence in bi bil najbrže lahko dosegel še boljši čas. Sicer pa je na vse čase vplivalo tekalšče, ki je vendarle še premehalo.

Podrobni rezultati

so bili naslednji:

1. Bručan (Ilirija) 16:18, 2. Starman (Zeleznikar, Maribor) 16:47, 3. Sporn (I) 16:51, 4. Flass (Hašk) 17:04, 5. Kangler (Maraton, Maribor) 17:15, 6. Koren (Marathon, Zagreb) 17:25, 7. Starman Lado (I) 17:28, 8. Bloch (Makabi, Zagreb) 17:28,5.

Jutrišnji spored, ki se prične ob 15. obsega naslednje točke: predteke na 100 m, met krogla, skok v daljino, finale na 100 m, met diska, predteke na 400 m skok v višino, met diska hel. stila, predteke na 200 metrov, tek 800 m in finale na 400 m.

Neuspeh madžarske propagande

Bratislava, 9. avgusta.

Morda ni na svetu države, ki bi toliko trošila za propagando v inozemstvu kakor Madžarska. Razne tokajske kleti, madžarske kuhinje in ciganske godbe so leta in leta obremenjevale proračun madžarskega zunanje ministrstva, dokler se ni naveličalo plačevati rednih primanjkljajev in dokler ni uvidelo, da doseženi uspehi ni v nikakem razmerju s porabljenimi sredstvi. Največji ponos madžarske propagande pa je bil madžarski klub poslancev angleške poslanske zbornice, ki ga je vodil sir Robert Gower, mož z velikimi trgovskimi interesi na Madžarskem. Ta skupina poslancev je po želji iz Budimpešte uslužno vlagala razne interelacije v zbornici in Madžari so se veselili, da so končno vendar našli točko, s katere se bo dal ovreči trianonski mirovni dogovor, nakar bi prišlo do vzpostave nekdanje Ogrske.

V začetku tekočega meseca pa so Madžari tudi na Angleškem doživeli bridko razočaranje in madžarski klub se je izkazal kot draga, toda popolnoma neuspešna ustanova. Zbornica je namreč redno šla na dnevni red preko Gowerjevih interelacij, ki so postale že dolgočasne in neznozne. Prizadevanja madžarskih poslancev angleške zbornice nikoli niso prišla v razpravo in Madžari so bili po čem letu tega dela za revizijo tam, kjer so bili v samem začetku boja proti Trianonu. Zato je Budimpešta hotela poziviti akcijo in je poslala svojim prijateljem obširno spomenico madžarskih zahtev s prošnjo, naj bi bila objavljena v »Manchester Guardianu«, kjer bi sprožila debato v angleškem tisku. Imenovani prijatelji Madžarov so spomenico takoj podpisali in jo poslali v objavo rednemu listu: budimpeštanski časopisi so že 20. julija prinesli vsebino spomenice, prepričani, da bo res zagledala beli dan v angleškem tisku isti dan, ko so jo Gower in tovariši predložili. Vendar pa jo je »Manchester Guardian« probčel šele 2. tega meseca, toda opremljeno s tako uničujočo kritiko, da so celo Madžari obupani spoznali, da angleške javnosti ne bo mogoče pridobiti za aktivni nastop proti Trianonu.

Pri vsem tem pa je najzanimivejša okoliščina, da so madžarski šovinisti nekoliko zmanjšali svoje zahteve. Spoznali so, da svet noče niti čuti o vzpostavitvi nekdanje Ogrske na ljubo peščici plemičev, zato govorijo le o »pravilni popravni meji«. Nova formula za popravno madžarski meji predvideva, da bi Češkoslovaška, Jugoslavija in Rumunija odstopile ozemlje s kakimi 2.250.000 prebivalcev. Od teh bi bilo po madžarskem štetju seveda — približno 1.550.000 Madžarov, ostali pa bi bili drugorodci. Na Angleškem pa je madžarska propaganda vzpodbudila tudi nasprotno krilo, ki je takoj postreglo s številkami. Iz katerih se vidi krivica, ki bi se o »popravni« zgodila Nemadžarom. Tudi po tem reduciiranemu načrtu bi namreč ostalo po madžarskim jarmom 1.600.000 drugorodcev. Madžarov pa bi bilo v sosednih državah le okrog pol milijona.

»Manchester Guardian« ti ugotavlja te za Madžare porazne številke, pri tem nam glase, da bi vsaka poprava meje v korist Madžarom bila dvojna krivica za sosedne tri narode, zato ni misliti, da bi Gowerjeva nekritična pustolovščina našla ugodna tla v angleški javnosti. Vrhu vsega pa je v Londonu že dovolj znano, na kak način je rastlo območje madžarskega jezika in smatralo, da je bil skrajni čas, da se je zastavilo barbarsko zatiranje drugorodcev. Madžarom se s tem ne godi nikakršna krivica, osebno ker njihovih manjšin sosedni narodi v nobenem oziru ne zatirajo. V današnji Madžarski je en milijon tujerodcev, nad katerimi se še vedno vrši najhujše nasilje in ni nikakor potrebno, da bi se številko žrtv povzelo na dva milijona. Trianon je izpodkopal madžarskemu šovinizmu tla, da se ne more v isti meri širiti, kakor se je pred vojno in te velike človečanske pridobitve ne more nihče odreči osvobojenim narodom, tembolj ko so ti že dovolj pogosto dali vedeti svetovni javnosti, da bi se z orožjem v roki uprli vsaki reviziji. Zaradi nekočine madžarskih nacionalističnih prenapetosti, ki so po večini sami Madžari najnovejšega datuma, pa ne bo nihče tvegalo nove vojne.

S takimi brezobzirnimi ugotovitvami so na Angleškem zavrgli Gowerjev gorostasni, od Madžarov diktirani predlog. Ta zadeva je tudi dokazala, da vsiljiva propaganda rodi čisto nasprotno sadove in da je križavo obdelovanje tujega mnenja čisto škodljiveje kakor pomanjkljiva in nedostopna propaganda.

Rusija odklonila japonsko ponudbo glede prodaje železnice

Tokio, 9. avgusta. g. Rusija je danes oficijelno odklonila zadnjo japonsko-madžarsko ponudbo za odkup ruskega deleža pri kitajski vzhodni železnici. Nota, ki jo je o tem ruski poslanik izročil v ruanjem uradu, pravi, da je japonska ponudba mnogo prenizka.

Veslaško svetovno prvenstvo

Luzern, 10. avgusta. p. Danes so se tukaj vršile izločilne tekme za svetovno veslaško prvenstvo. Jugoslovenska ekipa ni izpolnila, na lad, ki so se na njo polagale. Čeprav so bili jugoslovenski veslači favoriti in so kazali vsaj pri treningu izborna forma, so danes, morda zaradi utrujenosti od potovanja, zaostali. Jugoslavija pride v finale samo v četvercu s krmarjem, kjer se je placirala za Madžarsko na drugem mestu. Povod drugod je jugoslovensko moštvo izpadlo iz finala. V skifu so se placirali na 3. v četvorcu brez krmarja na 4. in v osmercu na 4. mestu. V finale pa pridejo samo prvo- in drugo-placirana moštva.

Poljska prekoatlantska letalca povabljeni v Moskvo

Varšava, 10. avgusta. AA. Znanja poljska prekoatlantska letalca brata Adamowicz sta sprejela povabilo naj obiščeta Moskvo, kjer bosta gosta ruskega civilnega letalstva.

Iz magistratnega gremija

Ljubljana, 10. avgusta.

Na današnji seji magistratnega gremija, ki se je vršila pod predsedstvom magistratnega direktorja Jančigaja, so razpravljali o raznih zadevah gospodarskega in gradbenega urada. Sklenjeno je bilo, da se v Kresiji priredita dva slikarska ateleja za proračunano vsoto 40.000 Din, ki se bo tudi v bodoče postavljala v ta namen vsako leto v proračun. O finančni strani mora še razpravljati finančni osek. Obenem je bilo sklenjeno, da se neki stranki in Kresiji odpove stanovanje, da se pridobi prostor za gradbeni odbor, ki nužno potrebuje večjih pisarniških prostorov. Glede policijskih zahtevov v šentpetrski vojašnici se je v načelu odobrilo glede obsega prostora širši projekt s proračunsko vsoto ca 200.000 Din za adaptacije, ki pa bodo izvršene le v najnujnejšem obsegu. Gre za celotni levi pritični trakt od glavnega vhoda, postavljen pa je pogoj, da pride v te prostore tudi stražnica za šentpetrski okraj ter stanovanje za vodjo policijske straže. Nadalje se je oddala na osnovi došlih pombd tverdi Teokarovič dobava 20 oblek za snazišne kanalov.

Naprava ograje v arkadah pod trolinostem se je oddala najnižjemu ponudniku Josipu Cihlaču za 7146 Din, zgradba javnega stranišča v Tivoliju pa stavbeniku Jakobu Tkalecu za 44.545 Din. Nadalje se je odobrila nakup v proračunu predvidene ročne vodne črpalke. Dobavo bodo izvršile Strojne tovarne in livarne kot najcenejši ponudnik. Na Barji se zgradi železobetonski mostiček čez Zidarjev hram, oddaja dela pa se še enkrat razpiše v skrajšanem roku, ker je bil pri licitaciji le en ponudnik.

Gradbena dovoljenja dobe: Suhadobnik Ana za adaptacijo trgovskih lokalov na Vodovodni cesti št. 39, Kristina Jazbinšek za nadzidek in ograjo v Jernevi ulici, pivovarna »Union« za adaptacijo kleti in prizidek manipulacijskega prostora, Josip Slupica za hišo v Sp. Šiški, Josip Goršič za drvarnico na Mivki, Plivelčič za trinadstropno hišo na vozalu Ruske in Celovške ceste, Narodna banka za adaptacije v Knafljevi ulici po izpremenjenih načrtih. Izdana so bila tudi gradbena dovoljenja za razne kanalizacije in manjše adaptacije.

Uporabna dovoljenja dobe: Elza Prekovič za dvonadstropno stavbo na Poljanski cesti, Josip Seliskar za hišo ob Riharjevi ulici, Anton Kerševan za hišo ob Podmilščakovi ulici, Anton Modic za hišo ob Ižanski cesti, Rajko Ranzinger za dvoriščno poslopje na Maerkyovi cesti, Andrej Dolinar za prizidek na Smartinski cesti, Stefan Strmelec za hišo na vozalu Gubčeve in Malgaževje ulice, Josip Pavlič za nadzidek v Mali čolnarski ulici, Frane Počkar za hišo ob Costovi ulici, Aleksander Zgar za hišo ob Vodovodni cesti ter Valentina Colarič in Ivana Matjan za trgovski lokal ob Tyrševi cesti.

Odklonjeno je bilo gradbeno dovoljenje Milki Juh za razne adaptacije v Kolodvorski ulici, Gredi Kocbekovi za adaptacijo hiše ob Vidovdanski cesti, raznim za adaptacije lokalov; »Triumf-artu« prošnja za odgoditev naprave cestne ograje ob Celovski cesti, Josku Slobodniku prošnja za izpremembo zgradbene načina ob Herbersteino v Triglavi ulici ter Amaliji Čekal za uporabo hiše ob Kamniški ulici.

Daljša razprava se je razvila o prošnji referata ljubljanske univerze za zgradbo univerzitetne knjižnice zaradi velike važnosti navedene zgradbe na eni strani, zaradi nujnosti začetka gradnje na drugi strani pa se je sklenilo, da se najkasneje do prihodnje jeseni začne skilje širša konferenca o tem, dase načelno proti izdaji gradbenega dovoljenja seveda ni nikakih pomelekov.

Vremenska napoved

Novosadska vremenska napoved za soboto: Spremenljivo oblačno, v splošnem lepo in topleje.

Dunajska vremenska napoved za soboto: Kratko izboljšanje, nato pa zopet močno poslabšanje. Spremenljivo zapadno vreme bo trajalo dalje.

Državna razredna loterija

Zrebanje 8. avgusta 1934.

Din 100.000 štev.: 89.879

Din 1.000 štev.: 5.801, 10.879, 15.708, 15.749, 15.783, 17.401, 17.415, 24.810, 33.084, 46.112, 46.151, 46.185, 51.556, 51.561, 51.573, 62.050, 62.090, 62.091, 94, 89.868, 95.769.

Zadružna hranilnica r. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Naši kraji in ljudje

Kipar Ivan Jurkovič

Ljubljana, 10. avgusta. Te dni je »Jutro« poročalo, da leži akademski kipar g. Ivan Jurkovič že od 2. t. m. nevarno bolan na internem oddelku ljubljanske bolnišnice. Ob tej tragični vesti ni nihče mislil, da bo kruta smrt mladega moža in odličnega umetnika tako naglo iztrgala iz njegovega plodnega delovanja. Davi ob pol 3. pa se je to zgodilo in je naš kiparstvo izgubilo velikega, umetnika Tehniške srednje šole v Ljubljani pa svojega izvrstnega učitelja.

Ivan Jurkovič se je rodil 4. novembra 1903 v Ljubljani. Ze mlad je vzbujal pozornost s svojim velikim risarskim talentom in prerokoval so mu lepo bodočnost upodabljalca umetnika. V Ljubljani je obiskoval državno umetnostno obrtno šolo, potem pa je dovršil splošno kipsarsko šolo. Da bi svoje znanje izpopolnil, se je podal na Dunaj, kjer je študiral 7 let ter dovršil mojstrsko šolo kipsarstva na umetnostni akademiji. Zelo nadarjeni mladenič je kmalu uresničil nade svojih učiteljev. Ze kot dijak se je preživljal sam s poučevanjem in umetniškimi delom, po dovršenih študijih pa je ustvaril lepo število kipov in spomenikov. Med njegovimi deli je najbolj znan Cankarjev spomenik na Vrhniki. Obudovanja vreden je tudi spomenik škofjevoškimi vojnimi žrtvam, v Ljubljani pa imamo priliko občudovati njegovi dekorativni figuri nad vodom Pošte hranilnice, emblematične tiskarske umetnosti, ki krasí Dom grafikov, in še nekatera druga dela. Pred dvema letoma je nastopil službo učitelja na Tehniški srednji šoli v Ljubljani, kjer je poučeval kipsarstvo in rezbarstvo ter strokovno risanje. Letos sredi julija je začel nenadoma hirati in večkrat je tožil svojim znancom in tudi direktorju Reiserju, da boleha na ledvicah. Zadnje njegovo delo je bila plaketa direktorja Reiserja, nedovršen pa je ostal portret primarja dr. Blumauerja.

Nadarjenega, prerano umrlega umetnika bodo položili k večnemu počitku v nedeljo 12. t. m. ob 15. Objokujejo ga soproga g. sp. Mia, oče Ivan, upokojeni strojevodja v Ljubljani, brata Stanko in Albert ter sestra Anica, njegovi prijatelji in znanci ter vsi poznavalci naše umetnosti pa ga bodo ohranili v častnem spominu.

Spominska plošča generalu Maistru v rojstnem mestu

Kamnik, 9. avgusta. Na občinski seji se je župan Kratnar toplo spomnil nenadne smrti kamniškega rojaka in častnega občana generala Rudolfa Maistra. Občinski odbor je primerne počastil spomin odličnega rojaka. Nato je podžupan notar Anton Zevnik v kratkih besedah omenil nekatere značilne poteze pokojnega prijatelja. Zaključil je s pozivom, da se postavi spominska plošča na rojstni hiši generala Maistra. Odkritje naj bi bilo prihodnje leto ob obletnici smrti. Občinski odbor je z odobranjem sprejel predlog in pooblastil župana, da čim prej pokrene akcijo za postavitve spominske plošče.

V nadaljnjem poročilu se je župan spomnil tudi smrti kamniškega rojaka, industrijca in velikodušnega mecenca Franca Majdiča z Vira, ki je v svoji oporoki zapustil poleg lepih prispevkov nekaterim kamniškim društvom tudi 2500 Din za mestne siromake. Občinski odbor je počastil njegov spomin. Nekateri obč. odborniki so se zanimali za gradnjo nove pešpoti v Kamniškem Bistricu. Na prošnjo SPD je občina določila primeren prispevek k stroškom, ki bodo precej evlji, saj k se treba napraviti več mostov in galerij ali pa vsakič pot v skale. Delo se bo pričelo že prihodnji teden.

den. Na lastno prošnjo je bil po 38letnem službovanju upokojen ravnatelj Mestne hranilnice g. Anton Vedlin. Začasno vodstvo bo zdaj prevzel g. Bizjak. Občinska seja je v stvarni debati potekla popolnoma mirno, le ob zaključku sta odbornika manjšino z nekaterimi vprašanji skušala napraviti nerazpoloženje predvsem glede načina sklicanja seje, vlaganja samostojnih predlogov itd. Po daljši debati pa se je stvar zadovoljivo pojasnila in seja je bila v soglasju zaključena.

Proslava petnajstletnice osvobojenja Prekmurja

Lendava, 10. avgusta. »Jutro« je že ponovno poročalo, da se pripravljajo v Lendavi proslava petnajstletnice osvobojenja Prekmurja. Odločeno je, da se ta proslava izvede 8. in 9. septembra in jo priredijo vsa lendavska narodna društva. Spored je že določen. V soboto zvečer (8. septembra) bo bakljada, pri kateri bodo sodelovala vsa društva in vojaška godba iz Varaždina. Po bakljadi bo slavnostna seja vseh društev v dvorani hotela »Krone« in zgodovinsko predavanje o Prekmurju ter nekaj drugih primernih točk. s

sodelovanjem vojaške godbe. Drugo jutro bo budnica, nato pa sprejemi gostov in cerkveno opravilo. Po službi boži bo slavnostni odhod po mestu in slavnostno zborovanje. Popoldne bo sokolski nastop, na letnem telovadišču Sokola z bogatim sporedom in zvečer narodna veselica.

Proslava na naši severni meji bo prava narodna manifestacija Prekmurja, ki hoče ponovno poudariti svojo pripadnost k Jugoslaviji, svojo globoko vdanost do jugoslovenske skupnosti. V tem znamenju priredijo lendavska narodna društva proslavo s sodelovanjem vse bližnje in daljne okolice. In to naj ne bi bil narodni praznik samo Prekmurja, pač pa bi se naj pridružila k tej proslavi vsa Slovenija in sosedni kraji savske banovine. Proslava naj bi nudila priliko vsem prijateljem Prekmurja, da napravijo izlet v Prekmurje. Posebej je želeli, da se odzovejo brat-skemu pozivu Ljubljani in Maribor in ostala slovenska mesta. Prekmurje mora čutiti bratsko vzajemnost in bo svoje goste pri tej slovesni priliki sprejelo z največjo radostjo. Vse priprave za slavnost so v polnem teku. Med drugim je zaproseno tudi za znižano vožnjo, da se tako omogoči čim večji obisk Prekmurja. Vse potrebne informacije daje prireditveni odbor v Lendavi.

Velik požar v šiški

Škodo cenijo na tri sto tisoč Din — Požrtvovalni gasilci

Ljubljana, 10. avgusta. V Šiški ob Jernejevi cesti je davi ob 4.30 nastal velik požar, ki bi utegnil imeti, če ne bi bil pravočasno opažen, katastrofalne posledice za velik del okoliša. Ko se je vračal bivši vojaški pilot Mirko Šturm po Celovski cesti mimo stare cerkve domov, je opazil, kako je planil iz dvorišnega poslopja, ki je last g. Petra Hartmana, stebel dima, ki so mu takoj sledili ognjeni zublji. Šturm je nemudno stekel k posestniku in ključarju Gasilnega

Mohorja. Tam so spravili na dvorišče že vse seno in slamo, vendar so gasilci preprečili, da bi požar prešel na gospodarsko poslopje. Še več truda je bilo treba, da ogenj ni prešel na glavno poslopje g. Hartmana, v katerem biva veliko strank, in pa na Orošjevo skladišče olja, stoječega tik gorečega poslopja, istotako na dvorišču. Gasilci so gasili in rušili, preizkušali vsako nevarnost, ki je obdajala nje same, in so požar do 7. ure popolnoma pogasili. Zgorelo je domala vse podstrešje 46 m

Pogled na pogorišče po pogasjenem požaru. Na desni sliki se zlasti vidi, kako je učinkoval besni element

doma Ivanu Taškarju in ga opozoril na nevarnost. Prebujeni zaradi vpitja so planili pokonci tudi drugi možje in kmalu se je oglasil gasilski rog. Šiška se je budila vsa prestrašena. Domači gasilci so bili na mestu že po nekaj minutah, a iz lokala krojaškega mojstra in občinskega svetnika g. Lombarda so bili pozvani na pomoč tudi mestni gasilci. Prihletli so čez 10 minut z dvema motorikama.

Ogenj v dvoriščnem poslopiju, v katerem je strojna delavnica Andreja Zupana, modelno mizarstvo Ludvika Jakliča, livarna Franca Ogrinca in M. Pakja ter čevlarska delavnica Franca Marenceta, je bila tedaj že povsem v ognju. Gasilci so s požrtvovalnim nastopom rešili, kar se je le rešiti dalo. Obenem so posebno pazili, da ogenj čim bolj omeji. To se jim je po daljšem trudu tudi posrečilo. Užigala se je že sosednja hiša, po domače imenovana pri Miklavžu, ki je last posestnika Josipa

dolgega poslopja in seve tudi vse, kar je bilo gori shranjenega. Zupanu, ki je pravkar na orožnih vajah, dalje modelnemu mizarju Jakliču pa tudi Ogrincu so zgoreli skoraj vsi modeli, precej orodja in drugih predmetov. Čevljar Brečelj je prišel ob novo pohištvo, ki ga je hranil pod Jakličevo streho. Ogenj je udaril tudi v spodnje prostore, kjer strop ni bil obokan.

Na poslopiju znaša škoda po površini cenitvi stavbenika g. Battelina 225.000 Din, najemniki lokalov pa imajo tudi veliko škodo, ki znaša najbrže okrog 80.000 Din. Najemniki so bili zavarovani le za prav skromno vsoto, lastnik poslopja g. Hartman pa za 150.000 Din. Cenilna komisija bo jutri ocenila celotno škodo.

Kako je požar nastal še ni povsem pojasnjeno, sodijo pa, da se je okrušil omet pri dimniku nad Ogrincovo livarno in so iskre vžgale leseni tram, ki je ponoči tlel, nakar se je proti jutru razvil požar.

Jutri: mednarodna alpska vožnja

Opozorilo vsem glede varnosti kretanja na cesti

Ljubljana, 10. avgusta. Avtomobilski klub kraljevine Jugoslavije, Sekcija Ljubljana, obvešča: To nedeljo bodo vozili udeleženci mednarodne alpske vožnje na progi Zagreb, Samobor, Bregana, mimo brežiškega mosta, Kostanjevica, Novo mesto, Trebnje, Ljubljana, Kranj, Jesenice, Podkorensko sedlo ter dalje čez Avstrijo v Monakovo. Start prvega vozila bo ob 4. jutraj v Zagrebu, poslednjega ob 6.47. Predvidevati je, da parajo tekmovalci Bregano v času od 4.25 do 7.40 ure, Novo mesto od 5.20 do 8.30,

Ljubljano od 6.50 do 10.15, Kranj od 7.20 do 10.55, Podkoren od 8.40 do 12.40. Verjetno pa je, da bodo vozili že pred naznačenim časom skozi navedene kraje. Zaradi varnosti tako lastne kakor vozačev se prebivalstvo vljudo naproša, da so strogo ravnajo po navodilih, ki so jih izdala oblastva. Pokori naj se odredbam orožništva, policije in ostalih rediteljev.

Ker bodo vozili tekmovalci v zelo kratkih presledkih drug za drugim, je zlasti v suhem vremenu ob prašni cesti hoja, vožnja in sploh zadrževanje na cesti silno ne-

varno. Živina, otroci, slepi, gluhozmi itd. naj ostanejo doma ali pa naj bodo na drugih varnih mestih. Cesto je uporabljati za časa tekme le v najnujnejših primerih in z največjo previdnostjo. Pri tem se je držati vedno strogo desne strani ceste. Posebno paznjo je posvetiti ovinkom. Križa naj se ceste le v resni potrebi in z največjo previdnostjo, po možnosti le tam, kjer so postavljeni varnostni organi. Vsakomur naj se priporoča uporaba sporedne ceste ali poti. Gledalci se ne smejo postaviti ob zunanji strani ovinkov ali pa na drugih nevarnih krajih.

Ob progi je urejenih 17 reševalnih postaj in sicer: Brežice pri mostu, Kostanjevica pri pošti, Maharovec vrh klanca, Novo mesto Glavni trg, Trebnje pri sodišču, Hudo pri Stični v trgovski hiši Rojec, Grosuplje pri pošti, Skofljica pri drugem ovinku v serpentinah proti Smarju, Ljubljana, rešilna postaja, Medvode zdravstveni dom, Kranj, Brezje na odcepu od glavne ceste vrh klanca, Moste pri Žirovnici pri gostilni St. Jesenice pri upravnem poslopiju KID, Mojstrana pri odcepu ceste na kolodvor, Kranjska gora pri hotelu Slavec, Podkorensko sedlo na meji.

V nedeljo bodo poslovala naslednje pošte že od 4. ure dalje: Brežice, Kostanjevica ob Krki, St. Jernej. Od 4.30 dalje pa Novo mesto, Trebnje, St. Vid pri Stični. Višnja gora, Smarje, Skofljica, Ljubljana (ima itak permanentno službo). V Medvoda bo odprta pošta od 5.30 dalje. Razen Kostanjevice in St. Jerneja, ki imata samo brzojavno službo, imajo vse postaje brzojavno in telefonsko službo.

Promet na Podkorensko sedlo bo od 7.

Sodna preiskava o umoru na Starem trgu se je pričela

Ljubljana, 10. avgusta. Policijska uprava je šele davi ob 9. prepeljala gnusnega umora na Starem trgu s obdolženega invalida Toneta Rozmana v preiskovalne zapore okrožnega sodišča. V uradu jetniške uprave so izvršili predpisane formalnosti. Rozmana so izmerili in popisali, nakar so ga odvedli v samotno celico. Rozman na videz ne kaže nikake potrlosti. Mirno je odšel v celico, pričakujoč, kdaj ga pozovejo pred preiskovalnega sodnika.

Obe osumljeni ženski, mati in hči, sta bili, kakor smo javili, izročeni okrožnemu sodišču že v torek ob 8.45 jutraj. Zena pokojnega Serse, Ivana, je bila rojena 1873 na Korenem pri Kamniku. Je male postave. Imela je s seboj — potni list. Njena hčerka Franciška, rojena v Malzu na Nemškem 2. februarja 1915, je nekoliko večja od matere. Obe sta sedaj vsaka v svoji samotni celici, mirni in vdani v nadaljnjo usodo.

Preiskovalni sodnik dr. Leo Pompe, kateremu je bila poverjena preiskava o tem umoru, je prekinil svoj dopust ter začel takoj s prvim zasliševanjem obeh osumljenk. Ljubljanska policija predloži sodišču ogromno gradiva, ki se nanaša na vse podrobnosti, kolikor so jih spravile na dan policijske poizvedbe in ugotovitve.

Rop na Ljubljanskem polju pred velikim senatom

Ljubljana, 10. avgusta. Veliki senat je danes sodil o roparskem napadu, ki je bil ob jutranji zori 26. junija letos izvršen na Ljubljanskem polju v bližini kolinske tovarne, kjer sta dva ponočnjaka v družbi žensčine napadla starejšega upokojenca finančne kontrole. Ženska mu je pograbila denarnico z 90 Din gotovine, prvi možki pa mu je iztrgal srebrno uro in veržico. Upokojenec je popel z družbo veseljačil v Kolodvorski ulici, kjer je plačal za vino. Družba je nato krenila še na Smartinsko cesto, da bi nadaljevala zabavo v ondotni kavarni, ki pa je bila že zaprta. Radodarnega moža je zatorej trojica zabil na polje, kjer so ga po vseh predpisih oropali.

Tako so danes prišli na obtožno klop: Zagar Valentina, 24letni samski delavec, Kostančeta Josipina, 22letna brezposelna natakarica in Zagar France, 27letni samski delavec. Prvi je dejal: »Priznam, da sem ukradel srebrno uro z veržico. Nisem ga pa držal. Bil sem popolnoma vinjen in se ničesar ne spominjam. Ura se je kar v mojem žepu znašla. Če bi ga hotel oropati, bi mu vzel suknjico.«

Josipina, ki je izgnana iz Ljubljane, je gostolela: »Mnogo smo pili. Vino, pivo in likerje. Na vse se dobro ne spominjam. Res je, da sta ga dva mrcvarila. Meni je ponu-

Pri nagnjenju k maščobi, protinu, sladkosečnosti izboljšuje naravna »Franz Josefova« grenčica delovanje žlečoda in črevesa in trajno pospeši prebavo. Raziskovalci na polju zdravniške vede o presnavljanju zatrjujejo, da so dosegli z »Franz Josefovo« vodo sijajne rezultate. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

V vlaku:
prostor pri
oknu in

Union

čokolada

ure zjutraj dalje pa do 12. ure omejen v obeh smereh z izjemo mednarodnega prometa čez mejo. Glede na okolnost, da vožnjo ravno v jutranjih urah številni avtobusi rednih avtobusnih linij po progi, koder se vrši alpska vožnja, se opozarja soferji na izredno previdnost, zlasti pa na križiščih, ovinkih in vseh nepreglednih mestih. Isto velja za ostale avtomobiliste. Vedno in povsod je treba pustiti prednost udeležencem alpske vožnje.

Zadnje vozilo bo označeno z napisom: »Fin de la coupe«.

Za vse reditelje itd. ostanejo v veljavi tiskana pravila, ki so jih prejeli od Avtomobilskega kluba preko svojih organizacij: Rdečega križa in gasilske zajednice dravske banovine.

jal kovača, da bi pri meni spal. Denar, ki so mi ga zaplenili, mi je pa dal moj fant.« France je slednjič zanikal vsako udeležbo pri napadu, češ: »Stal sem zadaj in se moškarkarja nisem lotil. Nisem bil pijan. Brat je bil pijan ko muha, a stari je venomer za žensko rimel.«

Solnetni upokojenec je kot priča v podrobnosti opisal svojo žalostno nočno dogodivščino. Zlasti se, kako se je z družbo seznanil v kavarni in kako so ga potem mrcvarili. Prvi obtoženec je bil že 20krat kaznovan, enkrat na 20 mesecev robije zaradi sličnega napada. Bili so obsojeni: Valentin zaradi ropa srebrne ure na 3 leta in 6 mesecev robije ter v izgubo častnih državljanskih pravic za 5 let, Josipina pa zaradi ropa 90 Din in povratka v Ljubljano na 1 leto in 7 mesecev robije ter v izgubo častnih državljanskih pravic. Valentin je med jokom sprejel sodbo, Josipina, se bo še premislila, France je bil pa oproščen.

Tudi znamenje krize

Zagorje, 10. avgusta

V naših črnih revirjih močno padajo porodi, kar je seveda tudi znamenje težkih socialnih razmer. Čeprav morajo babice po novi odredbi beležiti tudi vse splave pa trih mesecev, je število njihovih oprakov manjše. Tako je bilo letos v Zagorju šele 50 porodov, a kakor trdijo babice, do konca leta ne bo vsega skupaj niti 80 rojstev. Prejšnja leta pa je samo v Zagorju bilo v letu po 180 do 200 novorojenčkov.

Smrt 90letnega rudarskega veterana

Zagorje, 10. avgusta

V četrtek popoldne je po kratki hudi bolezni umrl v Toplicah v 90. letu upokojeni rudniški kovač Janko Prosen. Bil je poleg 92letnega Drnovskega najstarejši rudniški upokojenec v naših črnih revirjih. Navzlic dolgoletnemu trdemu delu se je do nedavnih mesecev ohranil nenavadno čil, da so

mu prerokovali stoletnico. Po rodu je bil iz vasi Studenca v občini Radohovi vasi, za kovača se je izučil v Višnji gori in jo l. 1874. dobil službo pri rudniku TPD, kjer je služboval nad 52 let. Do nedavnega ni bil nikdar bolan in je s svojim vedrim razpoloženjem marsikoga spravil v dobro voljo. Trikrat je bil oženjen, imel je šest otrok, živi pa samo še sin v Nemčiji. Simpatičnega veterana bomo v soboto spremlili k večnemu počitku.

Pristopajte k »Vodnikovim družbi«

Prav v teh dneh je izdal književni zgodovinar Miloslav Hysek kritično monografijo o Hermannu. To pozornost je zaslužil Hermann ne le kot zelo zanimiv literarni pojav, marveč tudi kot nenavaden človek. Dr. Josef Knap (Praha).

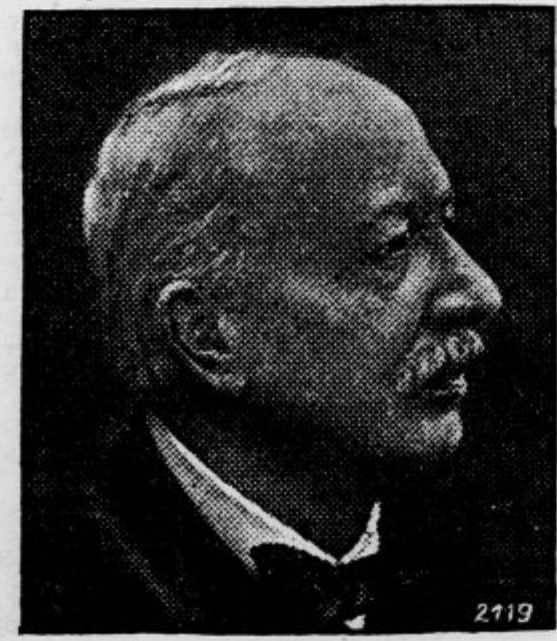
KULTURNI PREGLED

Osemdesetletnica Ignáta Herrmanna

Ime češkega romanopisca in novelista Ignáta Herrmanna ni neznano slovenskemu kulturnemu svetu. V seznamu prevodov, ki so razširili Hermannovo delo tudi po tujni, so slovenske izdaje širih njegovih knjig na prvem mestu poleg nemških in holandskih prevodov. Pred vojno je Stanko Svetina poslovenil dva Hermannova najpopularnejša spisa: »Oče Kondelík in ženin Vejavrac« in »Tast Kondelík in zet Vejavrac«. Pozneje je dr. Fran Bradáč preložil zanimive vzorce Hermannove drobnejše proze »Ivančkov svetli večer« in enega novejših Hermannovih romanov »Kako se je Kulichova Naninka možila«. Če bi bil preveden še vsi ti in resni Hermannov roman starejšega datuma (iz l. 1890): »U smedeného kramáře« (ki je bil v zadnjem času filman z Vlasto Burianom v naslovni vlogi), tedaj bi imeli Slovenci v najboljši izbiri to, kar bistveno označuje Hermannovo tvorbo.

Ignat Herrmann, ki bo 12. avgusta dopolnil osemdeseto leto, je izdal v celem kakih 50 knjig. Tolikani blagoslovljena produktivnost mu je bila omogočena tako, da se je lahko dolga leta, v svoji moški dobi in na starost, posvečal samo pisateljevanju in da je v novinarskem poklicu (pri »Nár. Listěch«, kjer je bil najprej nameščen v upravi, na-

to pa kot sodni poročevalec) ni imel drugih obvez nego pisati feljtone in povesti. Dolgo življenje je Hermannu omogočilo dolgo vrsto literarnih spisov, vendar zadošča, da spoznaš le nekatere in že pronikneš k celotnemu jedru vsega njegovega dela.

Ves kompleks Herrmannove tvorbe je do bil v češki književnosti že zaradi tega zanimivo mesto, ker je po svoji vsebini edinstveno enoten. Samo praško, prav za prav samo staropraško okolje je enkrat za vselej zajelo Hermannovo pripovedniško domišljijo, in avtor »Praških figur«, »Iz praških zakotij«, »Bedrih Pražanov«, »Gveh praških idile« itd. je proniknil v ta svet prav do njegovih zadnjih odtenkov in na ostal skoraj izključno zvest. V celih stolinah Herrmannovih črtic, aličic, povesti in večjih spisov živi malomestna Praga iz zadnje tretjine minulega stoletja, Praga krotkih meščanov, uradnikov in obrtnikov, Praga idilične domaćnosti, — živahni in pestri kaleidoskop drobnih ljudi, vrlih značajev, vsakdanjih, neizjemnih, povprečnih, nepatetičnih usod. Ta svet, ki ga avtor gleda čuvstveno zavzeto, je oživilen a prodorno plastično nazorno, z mojetreko umetnostjo risanja značajev, — oživilen je kakor v živem, prikupnem, zanimivem in edinstvenem konverzijskem muzeju. V avtorjev karakternem in sitacijskem humorju pa nima pisatelj »Očeta Kondelika« in ženina Vejavrac niti v sodobnem češkem pripovedništvu sebi enakega tekmeča.

Pri vsem tem je zanimivo, da Ignat Herrmann ne poteka iz Prage. Rodil se je 12. avgusta 1854 v Chotoboru (Českoslovaška vojsčina) in je prehodil v življenju dokaj pestro pot. Najprej je bil trgovski pomočnik, nato agent, potlej odvetniški pisar, uradnik uprave »Nár. Listov« in potem urednik rub-

rike »Iz sodne dvoranec«. Imel je torej poklice, ki so mu nudili priliko stalnega in živahnega stika z ljudmi, zato je mogel po lastnih izkušnjah spoznati tolikšno število značajev, tipov in usod. Zaradi tega tudi ni v njegovem dehu nič papirnatega, izumetničenega: označuje ga svežost resničnega življenja.

Prav v teh dneh je izdal književni zgodovinar Miloslav Hysek kritično monografijo o Hermannu. To pozornost je zaslužil Hermann ne le kot zelo zanimiv literarni pojav, marveč tudi kot nenavaden človek. Dr. Josef Knap (Praha).

Iz praških gledališč

»Narodni divadlo« — Stanovsko gledališče — Gledališče na Vinogradih — Burianovo gledališče — Predmestna gledališča

Obiskal sem pri zadnjem bivanju v Pragi tudi nekaj gledališč. V »Narodnem divadlu« so dajali Medkovega »Jurja Podjebradekega«. Okoli te historične drame se je razvil boj, ki se danes ni končan. Model je legionar, pesnik in vojak. Ze s »Polkovnikom Svecem«, ki je imel ne le v Pragi, ampak tudi po drugih mestih hrupen uspeh, je vzbudil nevoljo onih literarnih in kritičarskih krogov, ki odklanjajo tendenco, poečno če je nacionalistična. Z »Jurjem« je naletel na še hušnji odpor tudi pri kritiki, ki se ji ne more očitati, da je levičarska za vsako ceno. »Jurji Podjebradečki« res ni drama, ampak vrsta zgodovinskih scen. Preteklost projektirana na steno v svitu sedanosti. Rodoljubna javnost je sprejela igro bolj zardaj ideje, kakor zaradi umetniške cene. Naravno je, da je dalo gledališče novi dramski scenično vse, kar je moglo. Ze vsaj pred gledališčem so vabili veliki plakati z

Rudolf Modok

Danes ob 4., 7.15 in 9.15 uri.

Ganljiva ljubezen najlepše in najbolj oboževane žene Pariza

Elitni kino Matica

Telefon 21-24

Greta Garbo

MATA HARI

Ramon Novarro — Lewis Stone

Domače vesti

• Slovo Skoplja od generala Milana Nedica. V petek zvečer so se mesecni Skopljanci poslavliali od armijskega generala g. Milana Nedica, ki se seli v Beograd kot načelnik generalnega štaba. Poslovilni večer je bil v oficirskem domu in so se od ugodnega in splošno priljubljenega vojaškega dostojanstvenika in vnetega sodelavca pri vseh domoljubnih in dobrodelnih akcijah poslavliali vsi sloji. Poslovilnega večera so se udeležili zastopniki vseh društev in ustanov ter je bilo tako tudi slovo najvernejši dokaz za izraz prisrčnih vezi med generalom Nedicom in prebivalstvom Skoplja ter vsega srbskega juga, med katerim je general Nedić deloval tudi v najhujših casih.

• Sanatorij na Lovčenu. Lovčen ima vse pogoje za ureditev letovišča in zdravilišča. Priroda je polna lepote in lahko Lovčen tekmuje z najlepšimi alpskimi vrhovi. Že pred sedmimi leti je država na Lovčenu uredila sanatorij nedaleč od Ivanovih korit, ki slovi zaradi odlične planinske vode. Nad sanatorijem se širijo lepi lovčenski gozdovi. Tam je postavljen tudi nekaj planinskih koč, v katerih najdemo turistično udobno zavetišče. Prva leta je bil lovčenski sanatorij dokaj skromen, sedaj pa je že po svoji ureditvi na znatni višini in bo postal ardeiče pomembnejše letovišče in zdravilišče.

• Narodni park na Črčovači, kjer je četoval vojvoda Peter Mrkonjić, ki je urejen. Spomenik kralja Petra — vojvode Mrkonjića je obdan z lepim gozdnim nasadom, v gozdu pa so restavrirani in ograjeni zavetišča nekdanjih četnikov.

• Za spomenik pisatelju Ljubli, ki bo postavljen v Budvi, je izdelal kip Lojze Dolinar. Poleg kipa bosta na spomeniku tudi dva reliefi, ki predstavljata scene iz Ljublišinskih povesti. Spomenik bo stal na postavitvi iz korčulanske kamna in bo odkrit, če bodo dela napredovala tako kakor doslej, že prihodnji mesec.

• Učiteljski kongres. Z odliko direktorice državnih železnic je dovoljen učiteljem in učiteljicam 75 odstotni popust, udeležencem jugoslovanskega učiteljskega kongresa pa 50 odstotni popust. Kongres bo od 18. do 20. t. m. v Beogradu. Popust velja na državnih železnicah in parnikih od 14. do 24. t. m. vključno.

• Dodatki na vozne cene v korist Rdečega križa. Po določilih zakona o društvu Rdečega križa kraljevine Jugoslavije se bo pobiral od 16. do vključno 22. septembra v korist Rdečega križa dodatek k voznim listkom, in sicer 0.50 Din od vsakega začetnih 100 Din vozne cene. Ta dodatek bo treba plačati pri izročitvi voznih listkov pri potniških blagajnah in sicer od kartonskih listkov, od voznih listkov za večje družbe, od osebnih listkov, od kuponov listov in od civilnih prevoznih registrov. Če se izda polovični kartonski listi je treba plačati dodatek za vsako polovico po njeni vrednosti. Pri povratnih listih znaša ta dodatek dvakrat toliko, upoštevajoč pri tem vozne cene v enem pravcu in ne vozne cene povratne karte. Pri odpravi potnikov z listki za večje družbe ali s civilnimi prevoznimi registri je treba plačati ta dodatek za dejansko število potnikov, upoštevajoč pri tem ceno voznega listka za vsako osebo. Pri direktnih voznih listkih za mednarodne proge, ki se izdajo na blagajnah v naši državi, je plačati dodatek le od vozne cene do državne meje, in sicer po lokalni potniški tarifi. Isto velja za kuponske listke »Putnik«, ki jih izdajo blagajne v naši državi. Ta dodatki bodo pobirali brez posebnega potrdila in brez vpisa na vozne listke. Železniške blagajne bodo opozorile potnike na plakate Rdečega križa in na zakonsko osnovo tega dodatka.

• Novi grobovi. V Rožni ulici 17, je umrl g. Anton Čuček, poštni uradnik. Pogreb bo jutri ob 17. — V Gradišcu 14. je umrl g. Anton Debeljak, ekspediter v pokroju. Nas zvesti sodelavnik g. Vojšek Debeljak, učitelj v Škofji Loki je tako po smrti blage matere utrpel najtežjo izgubo umrli mu je dobri oče. Pogreb bo danes ob 16. — Pokojnika blag spomin, žalujočim nam iskreno sožalje!

• Smrt zaslužnega srbskega narodnega delavca. V Ljubljani je umrl v starosti 70 let dolgoletni predsednik občine in bivši narodni posl. Milenko Radičević, oče bivešega promet. ministra. Pokojnik Radičević je spadal v vrsto onih rodoljubov, ki so si vzeli za geslo delo, poštenost in vztrajnost. Ustanovil je kmečko združbo,

udeleževal pa se je tudi na vseh ostalih področjih za gospodarski napredek svojega kraja. Politično se je udeleževal v nekdanji radikalni stranki ter stal vztrajno in pošteno v vrstah njenih ustanoviteljev in borcev za pravico naroda. Ker je bil vnet pristaš Karadjordjevičev, je moral prestatiti tudi huda preganjanja. Že pred svetovno vojno je bil 10 let predsednik domače občine. Okupacijske oblasti se je hotel rešiti z begom, pa so ga ujeli in zaprli. Zaslužni pokojnik je zapustil 7 sinov in 2 hčerke.

• Jamariji vabijo v žrelo Gradišnice. Pod tem naslovom smo čitali v »Jutru« o napornem delu v Gradišnici. Z velikim trudom so jamariji svojo delo dokončali, pripremili okolico in montirali dvigalo, kar vse samo še pričakuje gostov. Pričakuje se ogromen obisk te najgloblje jame, ker se jamnost zaveda, da je obisk jame možen le to nedeljo. Gradišnica je oddaljena od železniške postaje Logatca le nekaj 30 minut in je zatojare za obisk prikladna vsakomur v kakršnikoli opremi in brez najmanjšega napora. Zato ne zamudite prilike in ogledite si Gradišnico, največjo in najglobljo jamo Slovenije.

• Udrženje strokovnega tiska je bilo osnovano 6. t. m. v Beogradu. Organizacija bo združevala lastnike in urednike strokovnih, profesionalnih in periodičnih publikacij, časopisov in novin. Ščitilo bo njihove interese in delalo za napredek stroke. Naslov odbora je: Dr. inž. Fran Podbrežnik, Beograd, Industrijski dom.

• Motoristom in avtomobilistom! Dokažite domači in tuji javnosti, da klub vsem težavam sedanjih časov nismo omagali! Vsi v nedeljo na propagandno vožnjo ob II. železniški postaji Ljubljano! Dokažimo, da v Jugoslaviji ništa tovarni konj in ošlček edino prometno sredstvo. Naše moči, ki bodo v primeru potrebe domovini na razpolago, se bodo pomerile popoldne ob 3. na dirkališču Hermes v Šiški. Moto sekcijska ZSK Hermes.

• Ravnateljstvo Akademskoga kolegija v Ljubljani, Kolodvorska ulica, objavlja, da je razpisal rok za vlaganje prošnje za sprejem v kolegij do 1. septembra t. l. Prošnje se vlagajo samo po predpisnem tisknem formularju. Kdor želi dobiti formular za prošnjo odnosno pravilnik in hišni red (prospekt), ga naj ali osebno dvigne pri vratarju ali pa naj pošlje frankirano kuverto kolegiju. Podrobne informacije daje ravnateljstvo.

• Enoletni trgovski tečaj pri Trgovskem učnem zavodu v Ljubljani. Vpisovanje se vrši vsak delavnik od 9. do 12. in od 4. do 6. ter ob nedeljah in praznikih od 10. do 11. v novih lokalih na Kongresnem trgu 2-II. Zavod razpolaga z velikimi svetlimi prostori, se nahaja v središču mesta, je žel v kratkem času svojega obstanka najboljši uspehi na pedagoškem polju in uživa v strokovnem oziru priznane najboljše sloves. Absolventi mesečnih šol in nižjih srednjih šol naj pohitijo z vpisom, ker je število gojencev omejeno. Vsa pojasnila pri ravnateljstvu zavoda.

• Doplnjena trgovska šola v Ljubljani. Vpisuje vsi mesec avgust do 10. septembra v vse predmete in tečaje, ki jih poučuje. V tem času nudi izjemne plačilne ugodnosti. Tudi je znana v znatni meri Solna predmetom in tečajem. Prospekt pošlje vodstvo zavoda vsakemu zainteresiranu brezplačno.

• Dom slepih v Zemunu bo sprejel v novem šolskem letu 24 gojencev in sicer 12 starih od 4 do 7, 12 pa starih od 7 do 14 let. Prošnje, ki morajo biti kolkovane, je treba čimprej poslati upravi Doma slepih v Zemunu, priložiti pa je treba kristal list, domovnico in zdravniško sprejeto otroka ter izkaz o gmoletnem položaju staršev. Prošnje se bodo sprejemale samo do 25. t. m.

• Cvet in sad na enem drevesu. Priroda se tudi letos marsikdo poigrava. Prijatelj »Jutra« nam je poslal iz Tuhejskih toplic krasen šopek jabolčnega cveta, ki se je razbohotil na istem drevesu, ki že rodi sad.

• Zvišanje cene mesa in naši delovni sloji. Prejeli smo naslednji dopis iz industrijskega kraja: Čitali smo te dni v »Jutru« poročilo Združenja mesarjev in klobasničarjev v Ljubljani, ki so obvestili javnost, da so v glavnem zaradi zvišanja davka na poslovni promet prisiljeni zvišati ceno mesa za 2 Din pri kilogramu. Ta povisek v Ljubljani je na deželske mesarje vplival

tako blagodejno, da se najbrž tudi oni pridružijo ljubljanskim tovaršem. Delovni sloji pa se vprašujemo, ali je povisevanje cen res tako potrebno in upravičeno? Cena živini je že dve leti tako nizka, da bi bili mesarji že davno primorani sami nekoliko znižati ceno mesa. Tega niso storili, pač pa so za približen znesek povisa na poslovni davek, ki znaša pri govedu do 400 kilogramov do 30 Din, povisali ceno mesa kar za 2 Din pri kilogramu, kar vrže pri govedu skoro 400 Din novega dobička. Povisek mesa je razburilo občinstvo. Za povisek davka pri omenjenem govedu od 3% na 5% v znesku 28 Din zvišati ceno tako, da vrže skoro 400 Din zaslužka, je pač resnično preveč. Delovni sloji upamo samo, da podeželski mesarji temu povisku ne bodo sledili, saj vendar vidijo, da se delavski zaslužek vedno bolj manjša.

• Žena in dom. Osmi številka priljubljene ženske revije prinaša povest Vere Gogalove »Odmev«, Maksima Gorkoga »Sprevede«, »Otroci plešejo«, »Materniška sreča«, nadaljevanje romana Nne Smirnovne »Marfa« v prevodu L. Mrzela, dalje »Egipćanke v letu 1934«, Viktor Pimata »Ruperska čarolnica«, »Ali je oče ženskih kratkih las genij ali morec?«, »Človek in ogenj«, »Če se zemlja trese«, »Za naše male«, Vere Gogalove: »Fedi in Irena«, »Ženska ročna dela v zgodovinskem razvoju.« »Gospodinjstvo in kuha«, »Vrtna dela meseca julija in avgusta«, »Perutinarstvo« in druge praktične nasvete. Revija »Žena in dom« in priloge za ročna dela in kroje ter gospodinjskih knjig stane mesečno samo 10 Din. Narocila se pri upravi, Ljubljana, Dalmatinova ulica št. 10.

Razdraženi živci, nespečnost, nevolja do dela

so največkrat le posledica slabo delujočega želodca in črevesja. Tu pomaga sigurno in na prijeten način

ROGAŠKA SLATINA

ki pospešuje prebavo, delovanje črevesja in obtok krvi.

• Za propagando turizma je poleg slovenske revije »Naša pota« gotovo najpomembnejša revija »Jugoslovanski turist«. Juljska številka je pravkar izšla v enako razkošni opremi kakor vse dosedanje številke letošnjega in lanskega letnika. Iz vsebine navajamo izredno zanimiv članek letošnjega in lanskega letnika. Iz vsebine navajamo izredno zanimiv članek onemage gozdarskega strokovnjaka inž. Anta Premužića »Plitvička jezera«, Dr. Sieberjev članek »Posvečamo več pozornosti Nemčiji in zanimiv članek iz došle skoraj nedostopnih krajev Črne gore »Proti črni gori in Durmitorju«, ki ga je prispeval revijin urednik za Slovenijo Vladimir Regally in ki je ravno sedaj posebno aktualen, ker skozi te stoletja nedostopne kraje pravkar dovršujejo novo avtomobilsko cesto. Nadalje sta v reviji še propagandna članka na Gorski Kotar in Bakar. Rubrika »Razne vijesti« obvešča o vseh zanimivostih, ki utegnejo zanimati slehernega turista. Revija, ki izhaja na Sušaku in ki jo krasimo mnogimi umetniškimi slikami, zasluži vso pozornost tudi zaradi tega, ker posveča našim slovenskim krajem mnogo prostora in pozornosti. Ne bi smelo biti boljšega lokal, ki bi ne bil na reviji naročen.

• Proračun beograjske občine pregleduje sedaj finančni ministar. Proračun znaša okrog 334 in pol milijona ter predvideva tudi nove obsežne takse na nogometne, avtomobile, motociklistične, pavalne in druge tekme. Plačati bo treba 5 odstotkov od bruto dohodkov, za stave pri takih tekmah pa 10 odstotkov od iznosov stave. Obsežna taksa na cirkuske, atletske in podobne prireditve pa znaša 10 in ravno toliko odstotkov tudi za zabavne prireditve.

• Prostovoljna gasilska četa Zbelovo pri Poljanah sporoča, da zaradi nepredvidenih zaprek preloži žrebanje dobrodelne loterije na december t. l.

• Lažni detektivi so kmetu zaplenili denar in Draganiću v bjebovskem okraju. Sredi dneva so nekoga bogatega posestnika obiskali 4 možje, ki so dejali, da so policijski organi in da morajo pregledati vso

denar, ker so se v okolici pojavili ponarejeni bankovci. Kmet je imel doma oazog 6000 Din in so »detektivi« pobrali vse stotake in tisočake, češ da so sumljivi. O zaplenjenem denarju so dali kmetu potrdilo, ter mu naročili, naj se drugi dan zgleda na orožniški postaji. Kmet jih je uhojal ter tako šele naslednji dan od orožnikov zvedel, da je žrtve predrznih lopovov.

• Razbojniški napad na cesti Sinj-Livno. Ko so se te dni popoldne neki sejmarni vračali iz Sinja, so jih na Podovi ustavili trije a karabinkami oboroženi mornarji. Kmetom so preiskali torbe in vreče in so bili kmelte sprva prepričani, da imajo pred seboj mornarje. Ko pa so jim pobrali denar, so videli, da so to razbojniki, preoblečeni v mornariške uniforme. Vse ot napadu se je naglo razširila in doglalo se je tudi, da so isti v mornarje preoblečeni razbojniki pripravljali tudi napad na poštni voz, ki je vozil potnike v Livno. Potniki so videli ob cesti nekaj mornarjev, ki pa so potem izginiti brez sledu. Razbojniki so gotovo milijardi, da bo poštni voz, kakor ee večkrat zgodi, brez potnikov.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

denar, ker so se v okolici pojavili ponarejeni bankovci. Kmet je imel doma oazog 6000 Din in so »detektivi« pobrali vse stotake in tisočake, češ da so sumljivi. O zaplenjenem denarju so dali kmetu potrdilo, ter mu naročili, naj se drugi dan zgleda na orožniški postaji. Kmet jih je uhojal ter tako šele naslednji dan od orožnikov zvedel, da je žrtve predrznih lopovov.

• Razbojniški napad na cesti Sinj-Livno. Ko so se te dni popoldne neki sejmarni vračali iz Sinja, so jih na Podovi ustavili trije a karabinkami oboroženi mornarji. Kmetom so preiskali torbe in vreče in so bili kmelte sprva prepričani, da imajo pred seboj mornarje. Ko pa so jim pobrali denar, so videli, da so to razbojniki, preoblečeni v mornariške uniforme. Vse ot napadu se je naglo razširila in doglalo se je tudi, da so isti v mornarje preoblečeni razbojniki pripravljali tudi napad na poštni voz, ki je vozil potnike v Livno. Potniki so videli ob cesti nekaj mornarjev, ki pa so potem izginiti brez sledu. Razbojniki so gotovo milijardi, da bo poštni voz, kakor ee večkrat zgodi, brez potnikov.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pilirsa tovarna JOS. REICH.

Črna smrt

je naslov senzacionalnega filma, v katerem nastopa v glavni vlogi slavni cowboy Ken Maynard.

Od danes ob 4., 7. in 9. uri zvečer ob običajni nizki vstopnini 4.50 in 6.50 Din.

»ZVOČNI KINO DVOR«
Telefon 27-30

dajalno Weekend-jedil vse izletnike, pa tudi ostalo občinstvo, ki ljubi delikatese.

• Ljubljanski realitetni trg v juliju je bil nasproti juniju dokaj manj živahen. Prijavljenih je bilo le 8 kupnih pogodb, do čim junija 18, toda po kupninah gre za večje vsote. Za prodano zemljišča in hiše je bila julija plačana celotna kupnina 5,925.750 Din, do čim junija za 18 objektov le 3,241.135 Din. Kakor smo že pred dnevi omenili, je trdnja Bat'a kupila palačo Jadranske podunavske banke za 4,500.000 Din. Greta Koobekova iz Kranja je kupila hišo št. 1. na Vidovdanskim cesti za 700.000 Din. Marija Šarabonova pa je kupila v Vrhovcih ulici hišo št. 1 za 500.000 Din. V k. o. Sempetroko predmestje sta bili prodani dve zemljišči za 52.750 in 44.000 Din. V k. o. Trnovski predmestje je bil nek mivčar napredni kompleks v obsegu 3818 kv. metrov prodan za 7000 Din.

• Zemljiška knjiga, zrcalo ljubljanskih in okoliških gospodarskih prilik, navaja, da je bilo julija zaznamovanih 100 realnih transakcij, izvedenih na realitetah v mestu in okolici za skupne terjatve 330.683 Din. Državni zaklad se je vključil na 25 zemljiščih za davčne zastanke v skupnem znesku 102.678 Din. Pri 24 posestvih je bilo zaznamovano dražbeno postopanje za skupnih 808.046 Din. Najnižji znesek je bil 124 Din, zaradi katerega je bilo uvedeno dražbeno postopanje. Prisilnih uprav je bilo zaznamovanih 12 za vsoto 53.460 Din. Vse julija izvršene zemljiško-knjižne transakcije izkazujejo po zemljiški knjigi 26, 136.583 Din prometa. Realne transakcije so od meseca do meseca množile. Junija je bilo 84 realnih transakcij za 396.128 Din.

ZOBOZDRAVNIK

DR. JOŽE RANT
ne ordinira od 12. do 26. avgusta.
Ljubljana, nebottičnik. 6672

• Ukradeni je bil izpred Male založbe moško kolo znamke »Puch«, ev. št. 6405, tovarniška št. 392-396

Iz Celja

— Vodopravna razsoda o regulaciji Savinje in pritokov. Kr. banska uprava je na podlagi vodopravne razprave o regulaciji Savinje pri Celju, ki je bila ob 18. do 23. junija, sedaj izdala vodopravno razsodo, zaradi česar se na strani ni več zadržkov, da se začne projektirana regulacijska dela na Savinji. Kakor smo že poročali, je tudi finančna stran tega važnega vprašanja zagotovljena. Sedaj pričakujemo, da bodo potrebna tehnična dela na detajlnem projektu čim prej končana in da se bodo velikopotezna regulacijska dela kmalu pričela.

— O vprašanju obrtniške zaštite bodo razpravljali obrtniki na članskem sestanku, ki ga bo priredila celjska podružnica Društva jugoslov. obrtnikov v ponedeljek 13. t. m. ob 20. v hotelu »Hubertus«.

— Za »Slehenika«, ki ga bo uprizorilo ljubljansko Narodno gledališče v soboto 1. in nedeljo 2. septembra zvečer na prostem v Celju, se lahko rezervirajo prostori že sedaj v predprodaji v knjižarni »Domovina« na Kralja Petra cesti.

— Kino Union. Danes ob 16.15 in 20.30 zvočni film »Mehikanska ljubezen« in zvočni predigra.

Iz Maribora

— Vzorna razstava obrtnih vajencev in pomočnikov. Največja razstava Mariborskega tedna je vajenska in pomočniška obrtna razstava, ki je nameščena v prvem nadstropju dekliške meščanske šole. Nad 100 vajencev in vajenk ter nad 70 pomočnikov in pomočnic raznih panog je razstavilo okrog 1000 vzornih del, ki zbuja veliko zanimanje med obiskovalci razstave. Slovensko obrtno društvo v Mariboru poveča veliko skrb obrtniškim naročnikom. Razstava nudi obiskovalcem razseležen pregled napredka mariborskega obrtniškega naročnika in kaže, da je med njimi lepo število nadarjenih vajencev in pomočnikov, kakor tudi vajenk in pomočnic. Organizacija razstave je bila vroka predsednika Slovenskega obrtnega društva g. Iv. Sojca, podpredsednika g. Mihe Vahrtarja, tajnika g. Senice in ostalega odbora.

— Koncert malih harmonikarjev ISSK Maribor. Nasi mali harmonikarji, ki so ponesli glas Maribora po vsej državi in so na svojih koncertih želi največje pohvale, pridajo ob priliki 41. Mariborskega tedna v nedeljo 12. t. m. na letnem gledališču v parku svoj koncert z najzibljivejšim sporedom. Da se prepričate na val blagajne, naj si občinstvo nabavi vstopnice v predprodaji pri blagajni Narodnega gledališča.

— »Novosti«, Zagreb, so priobčile naslednje poročilo o harmonikarjih ISSK, Maribor: »Dvorana Evropa kina bila je krcata publikom do zadnjega mesta. Oduševljenje, zanos in štimung bili su kroz čitavo večje na vrhuncu. Bilo je to v ovoj sparno doba uistinu jedno zabavno in šaroliko večje ne samo po svojim živopisnim i originalnim narodnim nošnjama, u kojima su mali harmonikaši nastupili, no i po svojoj vedroj, razporejenosti i svežej sadržini. Slični kritiki bi prinesli lahko še celo vrsto, kar spričuje, da smo na zbor malih harmonikarjev ISSK Maribora lahko ponosni. Iz tega izvoka in da se jim zahvalimo za njihovo propagando za Maribor, obiščemo vsi njihov koncert jutri na letnem gledališču v mestnem parku.

— Anica Mitrovičeva, primadona zagrebške opere, ki je Mariborskemu občinstvu še v najboljšem spominu izza delovanja v Mariboru, koncertira v okviru Mariborskega tedna, na letnem gledališču v mestnem parku v torek, 14. t. m. ob pol 21. Na sporedu so pesmi in operne arije. Cene sedenčev 20, 15, 10 Din; stojališča so po 8 in 5 Din. Predprodaja vstopnic pri gledališki blagajni.

— Za nedeljske mednarodne veslaške tekme na Dravi in zvezno vojnijsko motosekcije »Peruna« vlada ogromno zanimanje. Iz inozemstva in vse naše države je prijavljeno rekordno število smotnikov in občinstva. Da se morejo prireditve v redu izvršiti, se opozarja občinstvo, da se strogo pokori in ravnja po navodilih rediteljev.

— Gostilničarsko zborovanje. V društvenih prostorih v Vetrinskih ulici so zborovali gostilničarji iz mariborske okolice in marenberškega sodnega okraja. Zborovanje je vodil predsednik g. Matija Holc. Razpravljali so o razvoju gostilničarstva in tujkega prometa. Sprejetih je bilo več sklepov. Po zborovanju so si pod vodstvom predsednika g. Holca ogledali Mariborski teden in vse njegove razstave.

— Tudi kmetje beže iz Avstrije. Včeraj je pribežala preko meje k nam večja skupina avstrijskih hitlerjevcev, ki so po večini sami pritenjeli posestniki in so bili primorani zapustiti svoja posestva in svojce. Mariborska policija je vse, kar so brez sredstev, odpravila s transportom v varadinskotaborišče.

— Za veliko veselico, ki se vrši kot zaključek III. Mariborskega tedna 15. t. m. na Mariborskem otoku, so priprave v polnem teku. Poleg raznih presenečenj nastopijo tudi akrobati na visoki žici z najvratolomnejšimi točkami. Bengalična razsvetljava ima senzacionalen program, ki presega

vse dosedanje izvedbe te vrste. Zato 15. t. m. vsi na Mariborski otok.

— Trg za ribe. Na včeršnjem trgu za ribe je bilo okrog 200 kg morskih rib. Prodajalec so sardine po 12, sardele po 14, škombre po 18, sipe in aziale pa po 24 Din za kg.

— Nesreča. Z voza je padel na Zrkovski cesti stanujoči 26letni delavec France Novak in si zlomil desno nogo. Pri trditvi Zelenka zaposleni 21letni delavec Marko Verbič pa je dobil pri delu na obeh rokah nevarne opekline. Oba se zdravita v bolnišnici.

— V rokah pravice. Pred kratkim se je priklatil v Maribor 29 letni čevljarški pomočnik Iven Jošt, doma iz krške okolice.

Gospodarstvo

Nova tržišča za naš les

Ze pred meseci se je v krogih naše lesne trgovine čula vest, da namerava Šipad razširiti svojo prodajno organizacijo na Anglijo, angleške kolonije in nekatere druge države. Kakor poroča londonski strokovni list »Timber and Plywood«, je ta transakcija že izvedena. Vest londonske lista se glasi: Tvrdka Pharoa, Gane & Company Ltd. je postala izključna zastopnica Šumsko industrijskega podjetja Dobrljin — Drvar a. d. (Šipad) iz Sarajeva za naslednja prodajna tržišča: kraljevino Veliko Britanijo in Severno Irsko, Svobodno državo Irsko, angleške kolonije in dominijone, Belgijo, Nizozemsko, Maroko in Perzijski zaliv, in sicer za vse lesne proizvode Šipada. List prinaša tudi informativen članek s slikami žag in skladišč v Dobrljinu in Drvaru ter skladišč v Šibeniku. Nadalje navaja, da se vršijo nadaljnja pogajanja za razširjenje samoprodaje še na druga tržišča. Šipad je povelj prodajo tvrdki Pharoa, Gane & Company Ltd. t. d. zaradi tega, ker pričakuje, da bo na ta način lahko razširil področje svoje delavnosti tudi na britanski tržiščih in v prizadevanju, da večino svojih poslov na prekomorskih tržiščih osredotoči pri eni sami centralni agenciji. List nadalje navaja, da znaša celokupna produkcija Šipada sedaj okrog 50.000 do 60.000 standardov mehkega lesa, ki čemer je treba še dodati produkcijo trdega lesa, zlasti bukev.

Pod naslovom »Jugoslovanski les izgublja italijansko tržišče« so zadnje dni prinesli razni listi v naši državi vest dunajskega tednika »Der österreichische Volkswehr«, ki trdi naslednje: Še l. 1929. je znašal izvoz jugoslovanskega lesa v Italijo 44 odst. vsega izvoza, lani pa samo še 33 odst. Iz teh števil se sklepa, da je že v lanskem letu, ko ni bilo sedanjih težkoč za izvoz na italijanskem tržišču, naše lesno gospodarstvo izgubljalo ta trg. Gornja izjava pa niso pravila. Na vprašanje, ali smo zadnja leta izgubljali teren na italijanskem tržišču odnošno ali smo ga pridobivali, ne moremo odgovoriti na podlagi številk naše izvozne statistike (to je na podlagi odstotnega deleža izvoza v Italijo v razmerju s skupnim izvozom), temveč moremo biti za presojto tega vprašanja edino merodajne števila o tem, kakšen delež smo zadnja leta imeli pri skupnem izvozu lesa v Italijo. Tu pa se moramo držati edino italijanskih številk, ki nam povedo naš nasprotnik. Pravkar so bili objavljeni podatki o italijanskem izvozu lesa v prvem polletju letošnjega leta v primeri s prvim polletjem zadnjih dveh let. Ti podatki nam kažejo, da se je delež Jugoslavije pri oskrbi italijanske uvozne potrebe v lesu tudi letos še dvignil, čeprav je bil naš izvoz v zadnjih dveh mesecih letošnjega prvega polletja po uveljavljenju novih carin precej slabši. V prvem letošnjem polletju je Italija uvozila iz naše države 22.231 vagonov lesa nasproti 18.049 vagonom v lanskem prvem polletju in 13.207 vagonom v predlanskem prvem polletju, dočim je skupni italijanski uvoz lesa znašal letos 54.081 vagonov nasproti 48.391 v lanskem prvem polletju in 41.489 vagonom v predlanskem prvem polletju. Delež Jugoslavije pri oskrbi italijanskega uvoza lesa je torej znašal v prvem polletju 1932. 31,8 odst., lani v prvem polletju 37,3 odst., letos pa 41,1 odst. Delež se je torej znatno dvignil. Z eventualnim zmanjšanjem tega deleža je računati najbrž šele v bodoče, odkar ima Avstrija pri povisanih italijanskih uvoznih carinah prav znatno carinsko preterenco.

Ce se je zadnja leta navzlic povečanemu izvozu zmanjšal odstotek našega izvoza lesa v Italijo v primeri z našim skupnim izvozom lesa, tedaj mora to le pomeniti, da smo za naš les našli tudi druga tržišča. To pa ni nerazveseljen pojav. Sploh je v interesu našega lesnega izvoza in našega gospodarstva, da naš izvoz lesa usmerimo v čim več držav. Kakor nam kaže gornja vest o prodaji Šipadovih proizvodov na angleškem trgu, je tudi tendenca tega našega največjega lesno-industrijskega podjetja, da razširi svojo delavnost in svojo prodajno organizacijo tudi na države velikega angleškega imperija.

Letos opazamo v pogledu pridobivanja novih tržišč že nekatere razveseljive uspe-

Zaradi nekega incidenta je bil aretiran in eo ob tej priliki spoznal na policiji v njem človeka, ki ga zasleduje že del časa ljubljanske policija zaradi 12 drznih vlomnih tatvin, ki jih je izvršil lani v okolici Jeeenice v družbi dveh pomagačev. Njegova pomagača sta že sprejela zasledeno kazen. Jošt pa se je znal precej časa sproti izmika kati roki pravice, dokler ga ni v Mariboru doletela sliha usoda. Pri zaslišanju je Jošt na policiji priznal, da je pomagal tudi pri vlovu v Klubovo trgovino na Jesenicah, kjer so vsi trije navrtali železno blaginjo in odnesli iz nje 10.000 Din. Jošt bo mariborska policija izročila ljubljanskemu sodišču.

he. Na prizadevanje Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine se je precej povečal naš izvoz lesa v Levant, zlasti v Egipt in Palestino. Na tržišču v Palestini, ki zaradi živahne gradbene delavnosti absorbira mnogo lesa, vidimo prav lepe uspehe. Dočim je prejšnja leta znašal naš izvoz lesa v Palestino le par stotisoč dinarjev letno, smo letos v prvem polletju dobili naročil iz Palestine že za več milijonov Din. Ves naš izvoz v Palestino je letos v prvem polletju znašal že 9,6 milijona Din (lani komaj 0,7 milij. Din), naš izvoz v Egipt pa 12,9 milij. dinarjev (lani 7,8).

Tudi splošen razvoj naše zunanje trgovine nam v zadnjih letih kaže, da pridobivamo nova tržišča v bolj oddaljenih državah in da se je naš izvoz v nekatere države, ki so igrale prej precej podrejen pomen v skupnem našem izvozu, prav občutno dvignil. Tako je znašal v prvi polovici l. 1932. delež našega izvoza v Zedinjene države, Belgijo, Švico, Anglijo, Španijo, Tunis, Alžir, Egipt in Palestino le 10,6 odst., letos v prvem polletju pa 23,8 odst.

Naše prizadevanje, da najdemo za naš izvoz, zlasti za izvoz lesa, nova tržišča, bomo morali povzdvižiti še sedaj, ko imamo težkoče pri izvozu v Italijo in v najnovejšem času zaradi kontingentiranja tudi pri izvozu v Španijo. Tu je še mnogo neizkoriščenih možnosti. Trenutno imamo pri roki naš število o uvozu lesa v Švico v letošnjem juniju. Ta mesec je zlasti značilen, ker smo že občutili ovire pri izvozu v Italijo. Švicarska statistika nam pove, da ta država uvaža največ mehkega lesa iz Avstrije in je ta uvoz v juniju znašal 23.500 metriskih stotov. To je decela naravno, ker je Avstrija Švici najbližja. Toda Švico oskrbujejo z lesom tudi druge države, ki so tarifarno mnogo bolj oddaljene kakor n. pr. Jugoslavija. Tako je Švica v juniju uvozila iz Poljske 6160 metriskih stotov mehkega lesa, iz Zedinjenih držav 3360 metriskih stotov, iz Rumunije 2900 metriskih stotov, iz Nemčije 1800 metriskih stotov, iz Jugoslavije pa komaj 1340 metriskih stotov. Sliče števila bi se dale navesti tudi iz drugih držav. Korak, ki ga je storil Šipad, da poveča svoj izvoz v angleški imperij in na zapadna evropska tržišča, je v sedanjem trenutku gotovo pozdravljati, ker je pričakovati, da bomo na ta način lahko vsaj iz Bosne izvozili večje količine lesa v Anglijo, angleške dominijone in zapadno Evropo, tako da Šipad ne bo več v toliki meri odvisen od izvoza na italijansko tržišče.

Oddaljenost naša tržišča za naš les pridejo seveda v prvi vrsti v poštev za Bosno in Gorski Kotor, kjer bodo lažje nadomestili izpadek zaradi manjšega izvoza v Italijo. Težavnejše pa je to vprašanje pri slovenski lesni industriji, ki je bolj kakor lesna industrija v ostali državi navezana na izvoz v Italijo. Ta položaj pa je še težavnejši, ker nam je skoraj zaprt tudi drugo največje tržišče, to je Madžarska, kamor gravitira zlasti les iz Dravske doline. Nad 6000 vagonov raznovrstnega lesa je šlo še pred leti iz Dravske doline, danes pa gre v inozemstvo komaj še kakih 500 vagonov. Glavni vzrok te katastrofe je zapora uvoza v Madžarsko, kajti ves lesni izvoz iz Dravske doline se je prejel usmerjal na Madžarsko. Visoka železniška prevozna tarifa tu v precejšnji meri onemogoča preorientacijo izvoza na druga tržišča. Interesenti iz Dravske doline so imeli zadnje nedeljo priliko razložiti ministru za šume in rudnike dr. Ulamskemu vse težkoče, s katerimi se imajo boriti. G. ministar je obljubil svojo pomoč, ki je za lesno gospodarstvo v tej dolini gotovo najbolj potrebna. Za vso lesno industrijo v Sloveniji pa je v zvezi z vprašanjem preorientacije izvoza odločilnega pomena znižanje prevoznih tarif na železnici.

Svetovni pridelek hmelja bo pičel

Podbiranje hmelja v Savinjski dolini se je pričelo nekako sredi julija in se nadaljuje neprestano. Stanje rastlin je zelo različno. Niti na eni njivi, kjer bi se morale rastline razvijati prav za prav enotno, ne zori hmelj enakomerno. Tako dobijo v vsej dolini hmeljnice, na katerih je del rastlin že čisto obran, del napol, del pa, ki je navadno najmanjši, kolikor toliko normalno dozoreva. Pozno rezani nasadi obetajo še najpogostejši pridelek. Zanimljivo je, da so ponekod prvotni nasadi namreč oni, ki se skrbno gojijo, prav dobri in bodo dali prav lep pridelek, to se pravi enakomerno razvite normalne kobilice — ne debelih kobilic, ki se sicer za prvotne nasade običajno. Kakovost doslej obranjenega blaga je čisto ustrežna, dasi so kobilice neenakomerne.

Savinjčani pravijo, da je hmelj zdijval, in ne pomnijo, da bi že bilo kdaj tako. Seveda bo zaradi tega tudi izredno pičla letina. Prav vsi se strinjajo v tem, da bo komaj dosežena polovica lanskega pridelka kljub rajsirjenju nasadov.

Kupčija v Savinjski dolini se še ni razvila, dasi je že prispelo nekaj tujih kupcev. Prodane so bile doslej le neznatne količine letošnjega hmelja, ki so dosegle cene do 70 Din za kg. Povprašujejo tudi po lanskem in starejšem hmelju. Neka partija lanskega blaga je bila prodana po 53 Din za kg.

V tolažbo bo Savinjanom dejstvo, da je hmelj na podoben način »zdijval« tudi v mnogih drugih evropskih hmeljskih okoliših, kjer se prideluje kvaliteto blago, kakor nam pričajo zadnja hmeljska poročila. To velja za največje češkoslovaški hmeljski okoliš, ot je žateški. Enak je položaj v hallertauskem, največjem nemškem okolišu. Tudi iz nekaterih drugih nemških in češkoslovaških okolišev, iz Vojvodine in iz

Kdor enkrat uporablja SHELLTOLX ne išče boljšega.

Poljske prihajajo silona poročila. Po dosedanjih cenahvala bodo vsi češkoslovaški okoliši pridelali 45.000 do 50.000 starih stotov nasproti 63.000 stotim stotom v lanskem letu. Hallertauski okoliš obeta po sedanjem stanju enako kakor naš savinjski le polovico lanskega pridelka, kar kaže, da je stanje rastlin tam slično kakor pri nas. Manjši bo pridelek tudi v Ameriki. O zadovoljnih nasadih govore le Francozi, Belgijci in Angličani.

Toliko je že danes gotovo, da bo svetovna hmeljska letina zelo zaostala za lansko, ki je bila sicer tudi bolj pičla nasproti prejšnjim letom. Po nekaterih listih se bere celo o katastrofalno majhnem pridelku, vendar so to pretiravanja. Ker letos hmelj v vseh evropskih okoliših ne normalno hitro dozoreva, bomo že v drugi polovici avgusta imeli precej jasno sliko o stanju svetovnega pridelka. Najmanj, kar lahko z zanesljivostjo pričakujemo, bodo vsaj zadovoljive cene. Naši hmeljarji naj blago skrbno obirajo. Oberejo naj vse, samo naj slabše blago ločijo od dobrega, da si ne pokvariyo slovesa, ki ga ima savinjski golding v svetu.

Gospodarske vesti

— Ureditve denarnega trga. V brzojavko pod gornjim naslovom, ki je bila objavljena v včeršnjem »Jutru« se je vrinila ne-ljuba pomota. Pri deputaciji zastopnikov jugoslovanskih denarnih zavodov, ki je posetila trgovskega in finančnega ministra ter jima izročila spomencio glede na nove uredbe o denarnih zavodih, sta zastopala Ljubljansko kreditno banko podpredsednik g. dr. Ernest Rekar in ravnatelj centrale g. Hanuš Krofca.

— Jugoslovansko-belgijska gospodarska zbornica se bo ustanovila v Beogradu. Naloga ji bo pospeševanje gospodarskih stikov med Jugoslavijo in Belgijo. Zbornica bo v neposredni zvezi z nedavno v Bruslju ustanovljeno Belgijsko-jugoslovensko gospodarsko zbornico. Beograjski zbornici bodo pripadali vodilni gospodarski in izvozniki iz vse Jugoslavije.

— Sedmi mednarodni cestni kongres, združen s cestnogradbeno razstavo, bo v času od 3. do 19. septembra v Münchnu. Obravnaval bo vprašanja gradbe in vzdrževanja cest, cestnega prometa in uprave cest. Prejšnji kongres je bil v Washingtonu. Dosedanji cestni kongresi so bili prav plodni za cestarstvo vsega sveta, saj se izmenjavalo na njih tehniške izkušnje med strokovnjaki vseh dežel. Prvi tovrstni kongres je bil l. 1908. v Parizu in se je ustanovila Mednarodna stalna zveza cestnih kongresov s sedežem v Parizu, ki ji je bila naložena naloga organiziranja nadaljnjih kongresov.

— K dviganju žitnih cen v Ameriki. Iz Londona poročajo, da se obični ameriški dviganje žitnih cen tudi na liverpolski borzi. Veliko je zanimanje za argentinsko pšenico. Skodo, ki jo je povzročila suša ameriškim žitu, cenijo na eno milijardo funtov 10 milijard (okrog 240 milijard dinarjev), kar bo pač nekoliko pretirano.

— Rekordna letina češpelj v naši državi.

Po podatkih kmetijskega ministristva bo letos v vsej naši državi dosegel pridelek češpelj rekordno množino. Veliko število trgovcev s češpljami, zlasti iz Nemčije, je že prispelo v centre naše trgovine s češpljami. Računa se, da se bo moglo iz Mačve izvoziti 20.000 vagonov suhih češpelj in večja množina češpljeve meze. Sušenje, etuiranje in pakiranje češpelj se vrši povsod pod nadzorstvom kmetijskega ministristva. Izvoz v tujino potrebuje dovoljenje, ki ga izdajajo posebni strokovni odbori, ki pričnejo poslovati 15. t. m. v glavnih okoliših trgovine s češpljami.

Borze

10. avgusta

Na ljubljanski devizni borzi je Newyork danes spet oslabil. Za malenkost sta popustila tudi London in Pariz, a nekoliko bolj je nazadovalo Berlin.

V privatnem kliringu so avstrijski šilingi v Ljubljani oslabili na 7,95 — 8,05 (včeraj 8 — 8,10); v Zagrebu so se trgivali po 7,9750 (včeraj po 7,97). Grški boni so notirali v Zagrebu 28,25 — 28,95 (zaključek 28,60). Angleški funti so v zagrebškem privatnem kliringu dalje narasli na 240,55 — 242,15 (zaključek 241,35, nasproti 236,30 in 334 v prejšnjih dveh dnevih); v Beogradu so notirali 237,70 — 239,30. Španske pesete so v zagrebškem in beograjskem privatnem kliringu ponujali po 610.

Na zagrebškem efektnem tržišču je Vojna škoda notirala nekoliko niže, a zaključevala se je za kaso po 325 in 326 (v Beogradu 324,50 in 324) in za september po 326 in 327. PAB se je zaključila po 220.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2297,90 — 2309,26, Berlin 1328,47 — 1334,27, Bruselj 797,46 — 801,40, Curih 1108,35 — 1113,85, London 170,47 — 172,07, Newyork 3319,39 — 3347,65, Pariz 223,96 — 225,08, Praga 141,01 — 141,87, Trst 290,90 — 293,30 (premija 28,5 odstotka), Avstrijski šiling v privatnem kliringu 7,95 — 8,05.

Zagreb. Amsterdam 2297,90 — 2309,26, Berlin 1328,47 — 1334,27, Bruselj 797,46 do 801,40, London 170,47 — 172,07, Milan 290,90 do 293,30, Newyork kabel 3341,39 — 3369,65, ček 3319,39 — 3347,65, Pariz 223,96 — 225,08, Curih, Pariz 20,2025, London 15,4150, Newyork 302,75, Bruselj 71,95, Milan 26,29, Madrid 41,8750, Amsterdam 297,35, Berlin 119,60, Dunaj 72,75 (56,70), Stockholm 79,50, Praga 12,73, Varšava 57,90, Aten 2,92.

Dunaj. (Tečaj s priv kliringu). Beograd — London 27,15, Milan 46,16, Newyork 530,92, Pariz 35,56, Praga 21,72, Curih 175,66, 100 S v zlatu 128.

Effeti.

Ljubljana. Vojna škoda 326 bl., 7% investicijsko 71 — 72, 8% Blair 68 bl., 7% Blair 59 bl., 7% posejilo Drž. hipotekarne banke 70 bl., 4% agrarne 38 — 39, 6% begluške 56 — 57.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda za kaso 324—325, za avgust 325—326, za september — oktober 326—327, za november 327 blago, za december 326—327, 7 odstotno investicijsko 71—72, 4% agrarne 38—39, 50, 7% Blair 57,50—58,50, 8% Blair 66,50—68, 7% posejilo DHB 68,60 denar, 6% begluške 56,50—58; delnice: Narodna 4050 denar, PAB 219—220,50, Sečerana Osijek 110—120, Sečerana Bečke-

rek 800 blago, Trbovlje 90 blago, Impex 50 denar.

Beograd. Vojna škoda promptna 324 do 325 (324,50, 324), september 326 bl., december 328 — 329 (329, 328), 7% investicijsko (71,50), 7% Blair 59,25 bl., Narodna banka 4045 — 4120.

Dunaj. Državne železnice 12,55, Trboveljska 9,80, Alpine-Montan 9,22.

Blagovna tržišča

ZITO.

+ Chicago (10. t. m.). Začetni tečaji: pšenica: za september 109,75, za december 112,75, za maj 115,875; turščica: za september 80, za december 83.

+ Winnipeg (10. t. m.). Začetni tečaji: pšenica: za avgust 95, za oktober 97, za december 100,50.

+ Ljubljanska borza (10. t. m.). Tendence za žito neizpremenjena. Nudijo se (vse za slovensko pošlajo, plačljivo v 30 dneh) pšenica (po mleviski tarifi): baška 79/80 kg po 155 — 157,50, baška, 80 kg po 157,50 do 160; koruza (po navadni tarifi): popolnoma suha s kakovost. garancijo za avgust 147,50 do 150; moka: baška, 20%, po 250 — 255, banatska 20% po 255 — 260.

+ Novosadska blagovna borza (10. t. m.). Tendence nespremenjena. Promet uredni. Pšenica (nava, 79 kg): baška okolica Novi Sad 105 — 107,50; okolica Sombor 102,50 do 105; erendnebaška, gornjebaška, gornjebaška 105 — 107,50; baška ladja Tisa in ladja Begej 115 — 117,50; slavonska, eremaka 102,50—105; baška ladja Dunav 112,50 do 115. Oves: baški, eremski, slavons. 68 do 70; banatski 65 — 67; baški ladja 69 — 71. Jčemen: baški in eremski novi, 65 — 66 kg 90 — 92,50; pomladni, 67/68 kg 102,50—105. Koruza: baška 85 — 87; okolica Sombor 85 — 86; banatska 83 — 85; eremska, paritelna Indija 85 — 86; baška ladja Tisa, Dunav, Begej 94 — 96. — Moka: baška ladja Tisa in banatska 102,50—105; 185 — 205 (eremaka, slavonska 185 — 195); 24 165 — 185 (165 — 175); 25 145 — 165 (145 — 155); 26 125 — 145 (125 — 135); 27 105 — 115 (105 — 110). Otrubi: baški in eremski 73 — 75; banatski 70 — 72; baški ladja 74 — 76. Fižol: baški in eremski beli, brez vreč, 2% 125 — 130.

+ Budimpeštanska terminska borza (10. t. m.). Tendence čvrsta. Promet živahen. Pšenica: za oktober 16,70—16,71, za marec 17,70—17,71. Turščica: za avgust 10,65 do 10,70, za september 10,82—10,84, za maj 10,23—10,24.

ZIVINA

+ Mariborski svinjski sejem (10. t. m.). Na trg so pripeljali 307 repov. Prodanih je bilo 108 svinj in prascev. Cene so bile naslednje: 5 do 6 tednov stari po 80 do 100 Din, 7 do 9 tednov po 120 do 150 dinarjev, 3 do 4 mesece po 250 do 300 Din, 5 do 7 mesecev po 320 do 360, 8 do 10 mesecev po 400 do 540, 1 leto stari po 580 do 620 Din, kg žive teže 5 do 6 Din, mrtve teže 8,50 do 9 Din.

Mednarodni šahovski turnir v Mariboru

Maribor, 10. avgusta
Danes dopoldne se je nadaljevalo V. kolo mednarodnega šahovskega turnirja. Pirc in Steiner sta zaključila včeraj prekinjeno partijo. Končala se je po 48. potezi s Pircevo zmago. Stanje ob koncu V. kola je naslednje: Pirc 4, Steiner 3 in pol, Menčíkova 3, Rejič 2 in pol, Astalos 2, Spielmann in Stupan po 1 in pol, dr. Drezga in Vidmar po 1 točko.

VI. kolo se prične jutri ob 15. Igrali bodo Pirc proti Vidmarju, Rejič proti Stupanu, dr. Astalos proti Menčíkovi, dr. Drezga proti Spielmannu, Steiner bo prost

Tudi viški mojstri so pripravili lepo razstavo

Ljubljana, 10. avgusta
V času, ko traja v Št. Vidu velika obrtniška razstava, ki je privabila na stotine obiskovalcev, otvoril v nedeljo tudi podružnica DJO za dravsko banovino na Viču svojo prvo obrtniško razstavo. Pozdravljamo ta korak viških obrtnikov, da tudi oni pokažejo domačinom in širši javnosti svoje delo in zmoglosti svojega poklica. Zlasti v današnji dobi, ko je konkurenca tovarniških izdelkov na višku, je potrebno, da pokaže naše obrtništvo s svojimi lastnimi izdelki tehnikalno zmoglost in poštenost. To velika ljubeznijo in

Mineraloška uganka

Nov dragulj, dražji od demanta, je odkrila angleška geografska ekspedicija v Libijski puščavi

V London se je vrnil znani geograf Patrick A. Clayton, ki je vodil ekspedicijo v Libijsko puščavo. Uspehi te ekspedicije so bili zelo veliki in predstavljajo pravo dnevno senzacijo. Največje zanimanje pa je zbudilo Claytonovo sporočilo, da je tam odkril doslej še neznan dragulj, ki mu strokovni krogi pripisujejo še veliko bodočnost.

Ta dragulj ima neke podobnosti s tako zvanim Darwinovim steklom, ki je v Avstraliji doma, in z indonezijskim »tektikom«. Njegove optične lastnosti pa so drugačne. Je rumenkaste barve in dosti temnejši nego rumeni demanti, dobro obruseni ne zaostaja prav nič za njimi, nemara jih še prekaša. Njegove prave vrednosti ta trenutke ni mogoče navesti, ker je znan samo eksemplar, ki ga je prinesel Clayton s seboj in ki ga je dal tudi že obrusiti. Vse pa kaže, da bo že zaradi svoje redkosti dražji od demantov in dr. Spencer, eden najpomembnejših strokovnjakov v področju draguljev, obeta njegovemu industrialnemu

izkoriščanju še veliko bodočnost. Izvor novega dragulja je seveda še neznan, tako neznan, da so mu dali ime »kozmični dragulj« (cosmic gem), kakor da izvira od neke iz vesolja. Mineralogi se zelo zanimajo za Claytonovo odkritje in ga vprašujejo od vseh strani za podrobnosti. Za jesen se pripravlja nova ekspedicija, ki ji bo namen stikati samo za tem kamnom.

V ostalem pa Clayton sam ne pripisuje največjega pomena odkritju tega dragulja. Vajnejši so mu drugi uspehi ekspedicije. Tako je ekspedicija med Daklo in Guirou naletela na popolnoma izčrpano skupino kakšnih 80 domačinov, ki so bili v nekem boju premagani in so zašli v lastni puščavi. Clayton jim je pokazal pravo smer in rešil tako 80 človeških življenj. Že ta dogodek kaže, kako težko stališče je imela ekspedicija v puščavi, ki je evropskemu kulturnemu svetu najbližja, a obenem tudi najmanj raziskana. Neštene ekspedicije so se v njej izjalovile samo zato, ker se niso znale v njej orientirati. Kartografsko je

bila doslej malodane neobdelana, šele Claytonova ekspedicija, ki je imela na razpolago letala, je napravila točne kartografske posnetke na progah, ki znašajo skupaj 80.000 angleških milj. Ti posnetki so podlaga bodočih kart Libijske puščave, na zemlji je spet ena »bela lis« manj. Mimogrede so Angleži med drugim odkrili že pozabljen oazo, ki so jo razne ekspedicije iskale zaman že osemdeset let. Menili so, da je ni več. Sedaj predstavlja ta oaza novo oporišče za bodoče ekspedicije.

Največja žival vseh časov

Okostje gigantozavra, starega sto milijonov let!

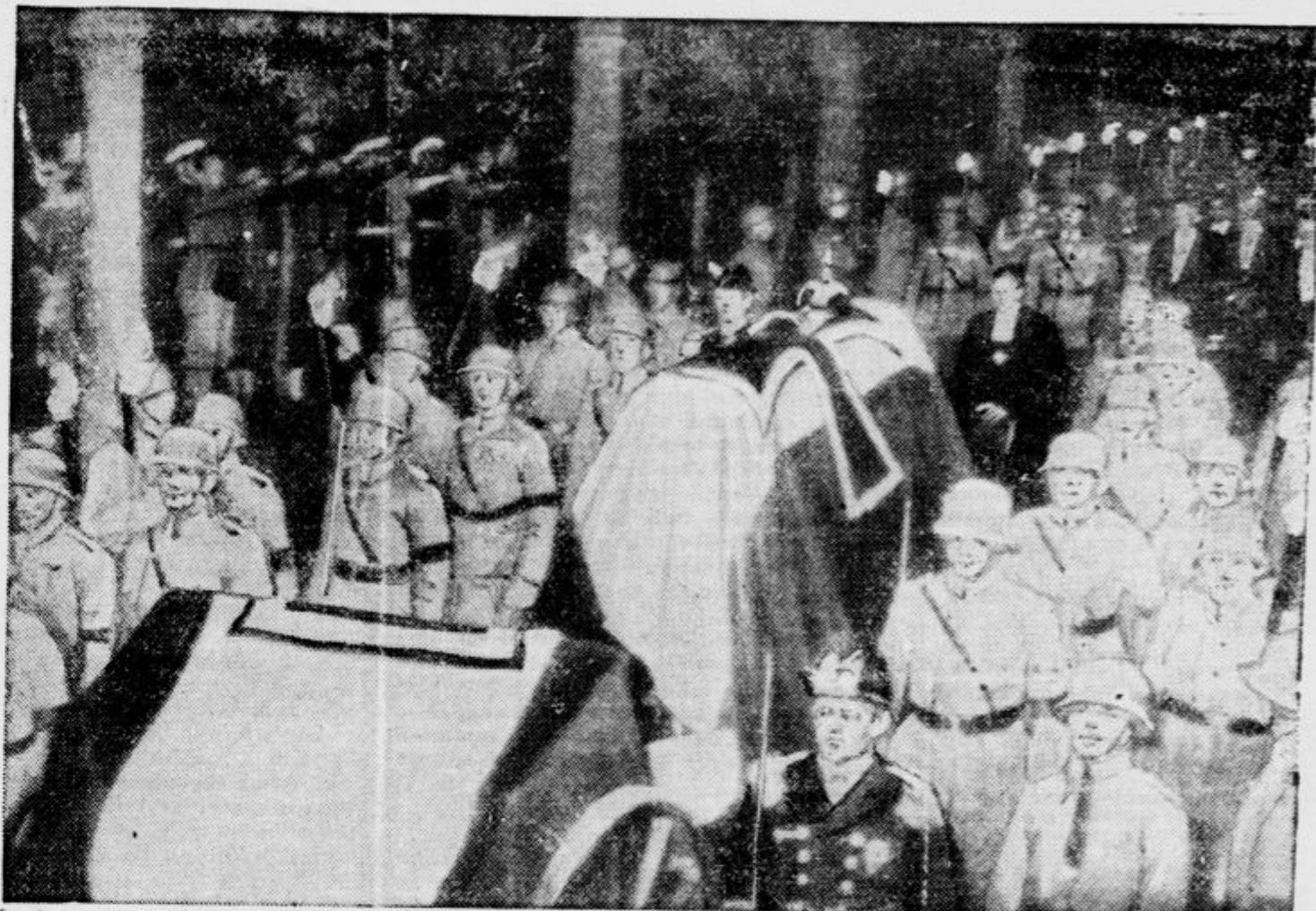
Že dvajset let je cela četa učenjakov v berlinskem naravoslovnem muzeju na delu, da bi sestavila neštete kosti in delce kosti največje pošasti vse časov v smiselno celoto. Polagoma se dviga pred njimi ogromno okostje, za katero pa ta čas še nimajo pripravnega razstavnega prostora, kar ni čudno, saj meri nestvor samo v višino več nego tri nadstropna hiša.

25 let bo tega, kar je neki farmar v bivši Nemški Vzhodni Afriki opozoril nemške paleontologe, da so v bližini kraja Fendaguru ogromne množine kosti prastarih živali. Takoj se je organizirala ekspedicija, ki je napravila tudi v resnici velike najdbe. Našli so poleg drugega okostja elafrozavra, dioreozavra in brahiozavra, ki so jih že poznali, najvažnejša pa je

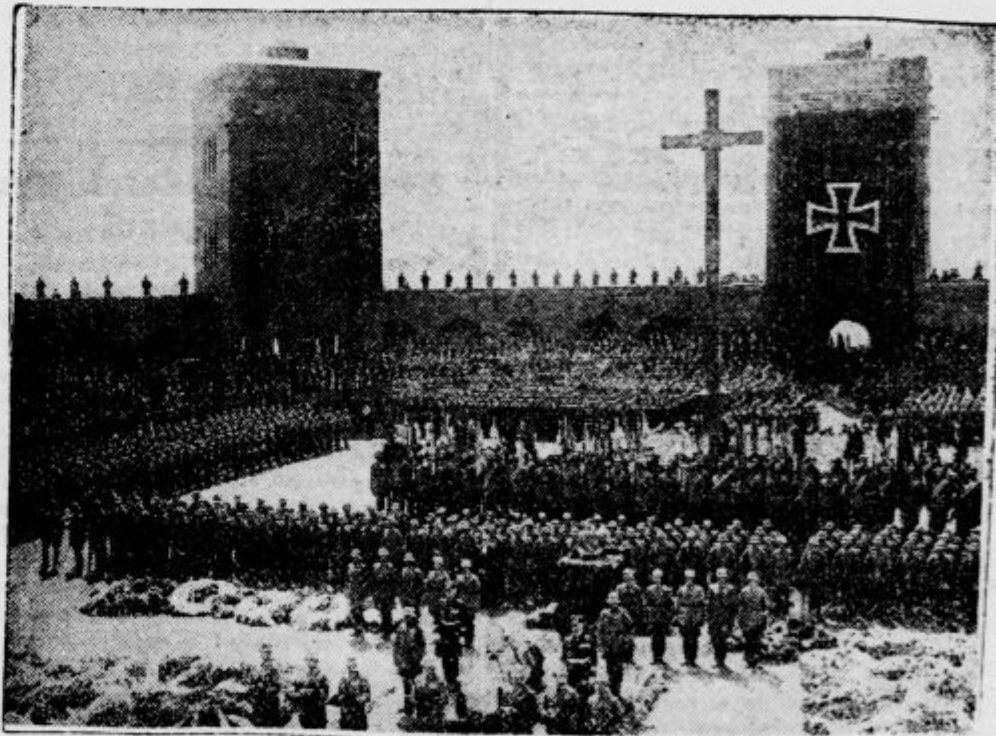
bila najdba živali, ki so jo zaradi njenih orjaških izmer imenovali gigantozavrus. Seveda pa jo niso našli lepo svežo in spravljeno, temveč je bilo okostje zdrobljeno v dosti več nego 100.000 kosov, ki so jih morali vsakega posebe skrbno pripraviti in konservirati. To se je zgodilo še v Tandaguruju. Kratko pred svetovno vojno so potem vse te kose spravili v Nemčijo, da jih tam zložijo skupaj. In to delo traja sedaj že 20 let. A glavno je sedaj menda opravljeno, kajti učenjaki izjavljajo, da bo v dveh letih že vse končano. Do takrat bodo strašnem okostju zgradili tudi posebno streho.

Starost gigantozavra je sikovita. Cenijo ga na 100 milijonov let. Dobro, da ni za 100 milijonov let mlajši!

S pogreba maršala Hindenburga

Nočni mrtvaški spreved na poti iz Neudecka proti Tannenbergu

Kancelar Hitler se posavlja od državnega predsednika Hindenburga med pogrebnimi ceremonijami v notranosti tannenbergškega spomenika

Mongolsko mandžursko cesarstvo

V Dolonaru, glavnem mestu tistega dela Mongolije, ki je pod mandžursko-japonskim vplivom, se je osnovala stranka, ki propagira ustanovitev mandžursko-mongolskega cesarstva pod cesarjem Pujjem. Za september sklicuje ta stranka velik

Perry se poroči

Fred Perry, angleški in sedaj po zmagi v Wimbledonu svetovni prvak tenisa, se je zaročil z gledališko in filmsko igralko Mary Lawsonovo. Poroka se bo vršila po Perryjevem povratku z osemmesečne turneje, ki ga povede po vsem svetu. Tudi Perryjev tovariš Austin je poročen z igralko, in sicer Phyllis Konstamovo.

Poročni dopust za morilko

V poročnem uradu v Suresnu na Francoskem so imeli te dni zanimivo poroko. Poročila se je neka Solange Marcheva, ki sedi že dva meseca v ječi, ker je umorila svojega očeta, ki se je upiral njeni poroki. Sedaj je dobila za poroko v jetnišnici nekoliko ur dopusta. Z ženom sta se pripeljala na poročni urad z avtomobilom in po opravljenih formalnostih se je mlada žena v poročni obleki vrnila v ječo.

Čitajte tedensko revijo „ŽIVLJENJE IN SVET“

1.500.000 dolarjev — za nič

Neki ameriški zbiralec je videl krilo ogromnega metulja »slonovca«, ki je na Sumatru doma in ima svoje ime po risbi na svojih krilih, ki spominja na slonov rilec. Američan je hotel za vsako ceno dobiti takšnega metulja in je organiziral celo ekspedicijo, ki je stikala 14 mesecev po Sumatru. Stroški za to ekspedicijo so znašali 1.500.000 dolarjev — slonovca pa vendarle ni videl nihče, še manj da bi ga ujel.

A NEKDOTA

Kot vrhovni poveljnik nemške vzhodne fronte je Hindenburg obiskal lazaret v majhni kneževini Baltika. V njegovi družbi je bil tudi knez. Hindenburg je s skrbjo spregovoril o rastočem številu ljudi, ki so obboleli za legarijem. »Da, da, legar«, je odgovoril knez, »to je zelo huda bolezen. Po njej moraš umreti ali pa postati bebast. Jaz to vem, saj sem sam nekoč imel to bolezen.«

VS AK DAN ENA

Pred gledališko sezono ...in potem mora imeti nova igralka to figuro!c
(Politikenc)

Avstrijsko-nemški spor

Von Papen
(Najnovejša slika novega nemškega poslanca na Dunaju)

Nevarnosti vitke linije

»V svoji praksi«, piše znani angleški zdravnik prof. dr. Claywood, »srečujem vse prebogosto ženske, ki kažejo vse znake nezadostne prehrane, čeprav živijo v dobrih gmočnih prilikah. Pri ženskah, ki kažejo te znake zaradi ubožnosti, lahko nastopimo s hitrim uspehom, pri pacientkah, ki gladujejo zaradi slabo umevanega štrva in prakticirajo celo injekcije zavoljo vitke linije, pa je stvar težavnejša, ker je treba računati z duševnim odporom. Ne vitkosti, temveč mršavost smatrajo za »moderno« in za to geslo so pripravljene žrtvovati celo svoje najboljše — zdravje. Po takšnih kurah sem doživel že najhujše spremembe. Iz svežih, cvetočih bitij so postale v nekoliko tednih bojne ženske, ki so s šminko komaj še utegnile doseči vtis rekonvalescentk. Breztrežnost, prehrane motnje, utrujenost, zdražljivost so vsakdanji pojav in težko jim je bilo sploh dovedati, da niso več zdrave.«

Claywood nadaljuje z ugotovitvijo, da je učinek takšnih nesmiselnih shujševalnih kur baš tisti, ki si ga nobena ženska ne želi: pretiravanje vodi namreč ne samo do težkih bolezenskih posledic, temveč tudi do predčasnega — postaranja. Ta ugotovitev bo menda najbolj zalegla.

Z letalom v nepristopno Afriko

Dvajset mesecev med divjimi zverinami

Številni množici, ki se je zbrala te dni na pariškem letališču v Le Bourgetu, se je ponudil zabaven dogodek. Pristali sta dve letali, ki sta bili kaj nenavadno prepletkani. Eno je imelo proge kakor zebre, drugo maroge kakor žirafe. Toda ta slikarija ni bila brez pomena. Letali sta bili namreč last angleške filmske ekspedicije pod vodstvom znanega filmskega fotografa Martina Johnsona, ki se je po 20mesečnem delu v še nepreiskanih predelih Afrike vračala v domovino.

Ko je Johnson izstopil, je bil zelo dobre volje, ki so jo takoj izkoristili časniški poročevalci za svoja vprašanja. Na takšno vprašanje je odgovoril, da je s svojima letaloma zelo zadovoljen. Izkazala sta se za najboljši pripomoček za raziskovanje neznanih ozemelj. Ta pripomoček ne zahteva velikih naporov, je hiter in razmeroma brez nevarnosti.

Seveda pa je ekspedicija kdaj prišla tudi v položaje, ki niso bili baš prijetni. Nekoč je pristala na stepi, kjer je baš počival trop levov. Propeler se je vrtil, ko je ogromen lev planil proti letalu, v katerem je bil Johnson. Ljudem v kabini ni mogel sicer ničesar, vendar pa je bilo treba močnih živcev v bližini takšne velike zverine. Johnson je pograbil kamero in filmal, njegova žena pa škaflo s pecivnim praškom in jo zagnala levo v glavo. Žival je zarjavela in udarila z mogočno šapo po trupu letala. Še zdaj je videti tam globoka vdrtina.

Potenje

Znoj je najvažnejša in najboljšeja med izločinami kože. Sestoji v glavnem iz vode in zelo majhnih količin navadne soli, toliše in tolišnih kislin. Na 24 ur izloči človek običajno 600 do 800 g znoja, a v visoki temperaturi, po velikih količinah vode in krvi, po močnem pitju, pospešenem srčnem delovanju in hudem telesnem naporu tudi dosti več. So tudi zdravila, ki povečujejo znojenje.

Razen znoja izločuje koža še neke snovi, ki ji dajejo poseben duh. Ta je pri različnih človeških plemenih, a tudi pri posrednih razlikih. Psi imajo čudovito sposobnost za razlikovanje teh duhov, kar izkorišča že dolgo policijska praksa. Prostori in hudi duh, ki ga imajo neki ljudje, se da enostavno odpraviti s čestim umivanjem s hipermanganatom ali formalinovo vodo.

Zamorec pred sodniki

V Lilu se je vršila te dni razprava proti nekemu 22letnemu senegalskemu črncu, ki je bil zaradi nekega zločina obsojen na leto dni ječe. Pri čitanju obsodbe je prišlo do nepričakovane prizora. Ogromni zamorec je hipoma zbesnel in se vrnil proti sodnikom. Oba sodna orožnika, ki sta mu prestregla pot, je zagnal z nadčloveško silo po tleh, prav tako je premagal še štiri druge orožnike in tri sodne sluga. Ukrotili so ga končno edino s tem, da so mu vrgli železno verigo kakor laso okrog vratu.

Katastrofa v globini 2000 m

V nekem premogovniku pri mestu Derby v Virginiji (USA) se je zgodila velika rudniška nesreča.

V globini 2000 metrov je 92 moč razstreljevalo skale za nov rov. Po neki razstrelitvi so se vneli, kakor je potem povedal neki paznik podzemski plini, nastala je silna eksplozija, da se je zrušil ves novi rov. 75 ljudem je uspelo, da so ušli skozi zasilni rov, 17 rudarjev pa je ostalo pod ruševinami.

Rešilna ekspedicija je po več urah najtežjega dela našla 17 mrtvecev, mnogo rudarjev pa je bilo hudo poškodovanih.

Konec divje stavke v Escarpellu

Poročali smo že o nenavadnem uporu, ki so ga uprizorili poljski rudarji v premogovniku Escarpelle pri Lensu na Francoskem. 200 poljskih rudarjev je v rovu držalo zoprtih 11 svojih francoskih tovarišev celih 36 ur v protest proti odpustu in izgonu dveh svojih rojakov.

Delo v premogovniku je spet v teku, samo rov, kjer se je to odigralo, ostane zaprt do zaključka preiskave. Uspeh tega upora je bil ta, da so sedaj odpustili in izgnali še 90 Poljakov, obenem so oblesiti poskrbele, da se takšni dogodki ne bodo več ponavljali.

Sokolstvo

Velik praznik društva v Mojstrani

Zlet jeseniškega sokolskega okrožja — Razvitje članskega prapora

Sokolsko društvo Mojstrana — Dvojne praznike na nedeljo 12. t. m. 20. letnico in po slavnostno razvilo prapor, kateremu bo kumoval Nj. Vis. kraljevič Andrej. V zvezi s praznovanjem se bo vršil zlet jeseniškega sokolskega okrožja, sodelovalo pa bo tudi bratsko sokolsko društvo Ljubljana—Šiška.

Sokolsko društvo Mojstrana — Dvojne ima za seboj dobro neumoreno delo. Malo je sokolskih društev v gorenjski sokolski župi, ki bi se imelo boriti s takimi težavami, kakor ravno ta edinica, katere jedro tvorijo desne skoraj sami siromašni sloji. Pomladi 1914 se je zbrala v Mojstrani skupina mož in fantov z namenom, da ustanovijo Sokola. Med ustanovitelji so bili veleposelnik Jože Zupan, hotelar Janez Rabič, posestnik Gregor Klančnik, lovec Ranež Orehovnik, postar Jože Jerele ter delavca Franc Osenk in Franc Rabič. V začetku so ustanovili odsek sokolskega društva Jesenice ter so se člani vozili vsak teden po dvakrat telovadit na Jesenice. V sobotah ali nedeljah pa sta hodila poučevati telovadbo v Mojstrano tedaj načelnik jeseniškega Sokola br. Matija Sušnik in podnačelnik br. Rado Kalteneker. V deževnih dneh se je vršila telovadba v Ambrožičevem mlinu, v lepem vremenu na travniku br. Zupana ob Savi, kamor je zahajalo večer za večerom nebroj krepkih fantov. Takrat so bili za Sokola lepi časi. Skoraj vsa mladina v Mojstrani je bila vpisana pri Sokolu, prirejale so se pešizleti v okolico, katerih so se udeleževali močne čete članov. Skratka, k bilo izredno sokolsko življenje v tem lepem gorskem kraju. Življenje prežeto bratstva in enakosti, ki ga tako zelo pogrešamo v sokolskih edinicah v povojnem času.

Po kratkem času obstoja se je odsek korporativno udeležil slavnosti razviti prapora Sokola na Jesenicah; tik pred usodnimi sarajevskimi dogodki pa se je ustanovilo samostojno sokolsko društvo in je na dan atentata priredilo samostojen nastop, ki je lepo uspel. Žal, je bilo delovanje društva zaradi izbruh svetovne vojne ustavljeno,

večina članov je morala na bojišče, kjer je nekaj najboljših izgubila mlado življenje.

Po osvoboditvi je začelo društvo znova lepo delovati. Članstvo je zgradilo preprost lesen Sokolski dom ob potoku Bistrica, ki ga je pa leta 1926 silno narasla Bistrica z orodjem vred odnesla. Društvo je zaradi pomanjkanja prostorov nekaj let životalo, jeseni 1929 pa si je najelo na Dovjem bivšorlovske telovadnice. L. 1932 si je ob Savi uredilo prostorno letno telovadišče, za katerega je prepustila zemljišče občinska gospodarska zajednica.

Vsa dela pri izravnavanju telovadišča in pri zavarovanju proti povodnji so izvršili člani sami s kulukom. Tako so prihranili društvu velike izdatke. Začelo se je novo življenje, dvignilo se je obisk telovadbe, prirejale so se pogosto narodne igre, gojilo se je z vso intenzivnostjo smučanje, ki je zavzelo ravno v Mojstrani največji razmah. Iz Mojstrane so doslej izšli najboljši smučarski tekmovalci.

Ob 20. letnici je mojstranski Sokol čil in je v držnem poletu v romantični kotlini pod Triglavom. Niso ga strle sovražne intrige, ne nesreče in tudi ne kriza, čeprav je v vrstah članstva strahovito pustošila.

Na čelu društva so danes možje, ki so kot mladeniči stali ob zibelki Sokola in zaradi njega dosti pretrpeli. To so br. sedanji starešina France Rabič bivši načelnik France Osenk, sedanji načelnik Janez Gaber, Matjež Podrekar in drugi, dočim največjo dobrotnico društva, pravo sokolsko mamo go. Marijo Rabičevico, ki je vedno skrbela za Sokola, že krije črna zemlja.

Čil, kakor je bil prvi dan obstoja, praznuje mojstranski Sokol tudi 20. letnico obstoja. Spored praznovanja so naslednji: V jutranjih in dopoldanskih urah sprejem gostov na postaji, ob 12. povorka z jeseniške sokolske godbo na čelu skozi Mojstrano, ob 12.30 razviti prapor, ob 13. se prične javna telovadba, ob 16.30 pa velika narodna veselica. Pri vsej prireditvi sodeluje polnoštevno sokolska godba z Jesenic. Le v primeru slabega vremena se vsa prireditve preloži na drugo nedeljo.

Otvoritev sokolskega doma na Ponovičah

Kakor smo že poročali, bo sokolsko društvo Ponovič — Sava otvorilo jutri Sokolski dom. Torej ravno na obletnico svojega obstoja.

Društvo je že na ustanovnem obnem zboru mislilo na graditev doma, toda le malokdo je takrat slutil, da bo do otvoritve prišlo že v prvem letu. Celo smejali so se, verjeli je le malokateri. Odbor pa je zadevo vzel resno in članstvo mu je sledilo. Že po prvi seji so bile vse potrebne prošnje odposlane. Prošnja na banovino, da bi društvu odstopila zapuščen hlev na Mačkovi, ki je last banovinskega veleposlstva, je poslal že pripravljani odbor. Banovina je prošnji ugodila in začele so se priprave. Sprva je šlo zelo težko, toda z vztrajnostjo so premagali vse ovire. Treba je bilo prosi na desno, urgirati na levo in ko so prišli prve prošnje ugodno rešene, so člani in gojenci deskega vzgajališča prišli za lopate in krampe ter v vselem zaletu na pomlad začeli delati. Ko je banovina postavila k vodstvu dela še mladega, podjetnega stavbenega tehnika br. Slamiča Hermana, je padla odločitev, da se bo dom otvoril s prvim letnim nastopom.

Tudi to je bilo videti nemogoče. Toda zmaga je odločnost in vojaška pest br starost. Zasluga, da so se vsa dela hitro izvedla, gre predvsem upravitelstvu banovinskega veleposlstva, ki je pripomoglo, kjer je le moglo; gojencem deskega vzgajališča, ki bodo tudi imeli v domu telovadnico, ter članstvu društva, ki so se odzvali na kulu v večji meri, kakor se je sprva pričakovalo. Tudi savez je na posredovanje br. Gangle priskočil na pomoč s podporo prav v zadnjem času, ko so nad nadaljevanjem del že skoraj obupali.

Bilo je res lepo gledati, kako so ob prostem času in tudi ob dopustu prihitali na

delo člani; še lepše pa je bilo gledati gojence deskega vzgajališča, te male možake, kako so opravljali od jutra do večera, kakor mrtvice, prav vsa dela. In sedaj je dom končan. Nekaj bo treba dopolniti še v prihodnjem letu, ko bo na razpolago spet kaj sredstev. Društvo je v dom vrglo prav vse. Od članstva je pobralo prav vse živte in sedaj pričakuje od otvoritve še zadnjih sredstev, da poravnajo najnujnejše račune, ki se niso plačali. Za prihodnje leto ga pa čakajo nove žrtve: oprema telovadnice in odra, kar ni ba lahka reč.

Adaptacija je pod spretnim vodstvom tehnika Slamiča prav izborna uspeša, tako glede praktičnosti, kakor tudi razsežnosti. Omenimo naj le zaradi primerjave, da dom za najbližnji litijski prav nič ne zaostaja, pač pa v marsičem prednjači. Dvorana je dolga 12 m, široka 8,50 m, visoka pa 6,50 m. Velik je tudi oder: 6 m dolžine, 8,50 širine in 5 m višine ter bo po ureditvi prav praktičen za vse uporabe. Pod odrom je velika garderoba iste razsežnosti. Razen tega so še stranski prostori: manjša garderoba, kamor se bo spravljalo orodje (kadar se bo nebila dvorana), blagajna, troje ločnih stranišč, stopnišče v prvo nadstropje, kjer je velika dvorana, ki se bo porabila za čitalnico, ter pisarna.

Največjo prednost pa bo imel dom v tem, da se ga bo držalo veliko letno telovadišče, ki je tudi že znanovno in pripravljeno za nastop. Pred domom pa se bo uredil prav lep vrt, ki bo služil raznim veselicam in zabavam. Na teh prostorih se sedaj vršijo zadnje priprave, da bo društvo dostojno sprejelo goste, ki bodo prišli z vseh strani ljubljanskega okrožja in bližnjih edinic bratske celjske župe, predvsem Trbovelj, od koder pride tudi godba bratskega društva.

Ta otvoritev bo gotovo ena najlepših manifestacij v Zasavju in obeta se prav velik obisk. Društvo je napelo vse sile, da se bodo gosti najbolje počutili v tem lepem kraju. Iz vlaka se lahko izstopi tako v Litiji kakor na Savi. Iz obeh krajev je do doma komaj pol ure hoda. Društvo pa bo do la na razpolago tudi vozove, katerih naj se poslužijo same stareši. Litijanci odidejo skupno izpred Sokolskega doma ob pol 15. Začetek bo točno ob 16. Vse one pa, ki bodo prišli že prej, opozarjamo na zelo ugodno priliko, da čas pred nastopom izkoristijo s kopanjem v Savi, ki ima ravno ob Ponovičah enega najprikladnejših traktov za kovanje.

Kdor se še ni odločil, da pride na Ponovič, naj ne okleva!

Sokol Litija. Jutri bo priredilo sosednje sokolsko društvo Ponovič — Sava svoj prvi javni nastop, združen z otvoritvijo letnega doma. Udeležba našega društva je obvezna. Zbirališče pred Sokolskim domom v Litiji ob pol 15. Dopoldne bodo društvene plavalne tekme. Start topilnica, cilj most. Tekme se prične ob pol 11. Tekmuje lahko vsak, ki je član društva. Prijave sprejema načelnik(ica) do 10. ure. Na praznik istotam in ob isti uri veslaške tekme.

AKO ZELITE, DA BO VAŠ OTROK ZDRAV IN VESEL

dajte mu »Energin« za jačenje krvi, živcev in teka. »Energin« krepi kri, žilice, dela apetit, pospešuje razvoj otroka. Deca 3 krat na dan po malo žličico okusnega »Energina«.

»ENERGIN« se dobiva v lekarnah v pol-litrskih steklenicah. 1 steklenica Din 35.— (Reg. S. br. 4787-32)

Enonadstropna vila

nova, moderno zgrajena, dvostanovanjska, ob Ljubljanski cesti v Celju, se zelo ugodno proda. Polovico plačila se sprejme v hranilnih vlogah.

OKORN, LAVA - CELJE.

S P O R T

Zadnji trening motociklistov

Dirke bodo jutri ob 15. na Hermesovem dirkališču v Šiški

še en dan nas loči od velikega praznika naših motociklistov. Na dirkališču so vsa dela že končana, tu in tam je treba urediti še kaj malega, pa bo vse v redu. Tudi prijave dirkačev so skoraj dosepele že vse, in nekaj Zagrebčanov je že včeraj pričelo s treningom. Vsi se resno pripravljajo, saj konkurenca bo ostra in brez treninga ne gre. Tudi naši dirkači so že popolnoma pripravljeni.

V borbo bo poleg že včeraj omenjenih najbrže krepko posegel Carič iz Maribora, ki bo nastopil s Puch-kompresor motor-

jem, edinim te vrste v naši državi. S sigurnostjo se pričakuje, da bo zaradi hude konkurence postavljen nov hitrostni rekord, ki ga brani Starič. K temu bo precej pripomoglo posebej preurejeno dirkališče, kar pri zadnji prireditvi še ni bilo.

Publika vabimo, da si ogleda današnji trening, ki bo brezplačen, da bo videla vsaj nekoliko, kaj jo čaka v nedeljo na prireditvi sami. Vstopnina na prireditvi bo propagandno nizka; sedeži na tribuni po 15 Din, stojista po 10 Din, dijaške in mladinske pa po 5 Din.

Finale med Svobodo (Maribor) in Reko

Jutri ob 17. na igrišču Reke na Tržaški cesti

Jutri bo na igrišču Reke revanžna in zadnja kvalifikacijska tekma za vstop v podsavezno ligo, in sicer med mariborsko Svobodo in ljubljansko Reko.

Po hudem porazu Reke, ki ga je doživel preteklo nedeljo v Mariboru, je njen položaj zelo slab. Mariborski Svobodaši, ki vodijo s tremi goli razlike, bodo brez dvoma napeli vse sile, da tudi na vročih reških tleh ne bi izgubili bitke.

Reška enajstotica se zaveda težke naloge, ki jo čaka, posebno še, ker je zdaj v najbolj kritičnem trenutku zaradi suspenza brez kompletne obrambe. Toda reška enajstotica kljub temu ne bo klonila. Dovolj ima volje in poguma, da se bo revanžirala za mariborski poraz. Treba je samo, da dečki enkrat zopet zaigrajo tako, kakor smo pri njih vajeni.

Zanimanje za revanžno tekmo je zelo veliko, ker ni v nedeljo nobene druge večje nogometne prireditve, bo imela morda enajstotica tudi v publiko močno zaščito. V ostalem s tudi Mariborčani obljubili, da ne bodo pustili svojih samih v Ljubljano. — Obeta se nam torej dobro obiskana in zanimiva prvenstvena tekma.

Začetek ob 17. Predtekmo bošte igrali obe rezervi ob 15.

Propozicije

za odigranje pokalnih tekem klubov na Gorenjskem

Zaradi propagande nogometnega sporta in medsebojnega odzega sodelovanja gorenjskih klubov se razpisujejo pokalne tekme za pokal, ki ga daruje LNP.

Tekme se odigravajo po določbah pravil in pravilnikov JNS ter naslednjih propozicijah:

1. Prijavitelj se morejo naslednji klubi: Bratstvo, Enakost, Gorenje, vsi Jesenice; Korotan Kranj; Sora Skofja Loka; Svoboda Tržič; SK Radovljica. Rok za prijave je do 18. t. m., tekme se bodo začele v nedeljo 26. avgusta.

2. Nastopati smejo samo verificirani igralci, ki imajo pravico nastopa v prijateljskih tekmah in oni čitani igralci, ki se niso bili verificirani za drug savezni klub.

3. Igra se po dvojnem pokalnem sistemu (enkrat doma in enkrat na igrišču iztebanega nasprotnika). Oni, ki v obeh tekmah doseže slabši rezultat izpade. Če je rezultat po drugi tekmi neodločen ter je tudi število golov enako, se podaljša tekma za 2x10 minut in če še ni odločitve, izreba sodnik ob prisotnosti obeh kapetana in event. službojočega odbornika takoj po koncu podaljška klub, ki sodeluje v naslednjem kolu.

4. Te pokalne tekme se lahko odigrajo tudi na še neverificiranih igriščih in tudi kot nočne tekme. Za nočno tekmo morata pristati oba prizadeta kluba.

5. Klub, ki se prijavl za tekmo, je dolžan odigrati vsaj revanžne tekme, sicer mora plačati kot odškodnino nasprotnemu klubu, ki te tekmo odigral v kraju kluba, ki odstopa od nadaljnega tekmovanja, stroške, ki jih odredi LNP in ki so: polovična vožnja III. razreda osebnega vlaka za 13 oseb, odškodnina za prehrano, stroški dejanske reklame, odškodnina za sodnika in penale, ki ga določi LNP.

6. Razdelitev dohodka tekem: Od inkasa vsake tekme se odbije 20 odstotkov državnih takse, stroški za sodnika ter event. službojočega odbornika, 10 odstotkov za igrišče, citrone, 10 odstotkov za LNP. — Ostanek se razdeli med oba kluba na polovico. Najmanj, ki se plača gostujočemu klubu znesek, ki je enak polovici vožnji III. razreda osebnega vlaka za 13 oseb ter 150 dinarjev za prehrano igralcev.

7. Klub, katerega moštvo bi med tekmo odstopilo, se izključi od nadaljnega tekmovanja ter se vse dotlej odigrane tekme dotičnega kluba črtajo ter mora klub povrniti za vse neodigrane revanžne tekme odškodnino, predvideno po tč. 5. Isto velja za klub, ki ne bi ob odločenem dnevu in času nastopil ter tekme ne bi odpovedal v smislu pravilnikov JNS.

8. Prvoimenovani klub mora pri vsaki tekmi napraviti točen obračun, ki ga podpiše predstavnik gostujočega kluba in

event. službojoči odbornik in pošlje obračun v roku 24 ur po odigrani tekmi s pripadajočim 100odstotnim zneskom LNP. Gostujoči klub ima pravico kontrole pri prodaji vstopnic.

9. Protest proti odigranim tekmam je treba poslati v roku treh dni s protestno takso 50 Din podsavezu. Brez takse se protest zavrne.

10. Vsi prestopki klubov in igralcev se bodo obravnavali po določbah kazenskega pravilnika in o. p. JNS.

11. Toimenačenje teh propozicij, kakor reševanje morebitnih sporov je pridržano u. o. LNP.

Te propozicije je odobril u. o. LNP na seji dne 3. avgusta t. l. — J. Stanko, l. r., t. c. tajnik I.

V nekaj vrstah. Za praznik 15. t. m. je definitivno določena že večkrat odgodena medmestna nogometna tekma Beograd : Zagreb v Zagrebu, revanž pa bo 1. ali 2. septembra v Beogradu. Glede na gornje je kombinacija, da bi Primorje in Gradjanski na ta dan nadoknadila odgodeno prvenstveno tekmo, padla v vodo in bo torej morala Ilirija prva poskusiti svojo srečo na zagrebških tleh. Tekma med njim in Haškomo je določena za 19. t. m. — V Zagrebu so odkrili neljubo afero v zvezi z blagajno nogometnega podsaveza. O stvari krožijo najbolj bujne govorice, koliko pa je resnice, bo pokazala preiskava, ki jo je vzel JNS v svoje roke. — Finalni tekmi za srednjeevropski pokal med dunajsko Admirio in Bologno bosta 5. in 9. septembra, prva na Dunaju, zaključna pa v Bologni. — Izločilna tekma za Davids pokal 1935 med Jugoslavijo in Madžarsko bo prve dni septembra v Budimpešti. — Da ne bomo kratili slave — v hazenskih družinah je to lahko še bolj koledivo kot v pravih moštvihi — moramo prav ugotoviti, da je na londonski hazenski tekmi med Jugoslavijo in Češkoslovaško zabila Bobinska 5 in Tonkovičeva samo en gol. Českoslovakinje so igrale zelo ostro, naše pa so bile boljše v tehniki in kombinacijah in so navdušile razvajo angloslovo publiko. — V Magdeburgu čakajo naše vaterpolo moštvo naslednja srečanja: jutri s Holandsko, v ponedeljek s Francijo, v torek z Madžarsko in v četrtek z Belgijo.

Iz OZDS (službeno). Delegira se za nedeljo 12. t. m. v Ljubljani igrišče Reke ob 17. na tekmo Reka : Svoboda Pevalak, predtekma Galič. Tajnik I. Pevalak, s. r. — Službeno iz OO LNP Trbovlje. Seja okrožnega odbora bo v ponedeljek 13. t. m. ob 18. v gostilni Povše. — Nadalje se pozivajo zaradi zasluzenja tjakaj naslednji igralci: Podkoritnik Franc (Dobrna), Bukšič Franjo, Arza Rudolf, Hirselj Fran in Kresnik Jože, vsi s. k. Zagorje.

Sodniški zbor za prvenstvo ljublj. plav. podsaveza, (Službeno iz sekcije ZPS). V sodniški zbor za prvenstvo LPD, ki bo danes in jutri v Radovljici, se določajo naslednji savezni sodniki: ga. Paumgarten ter gg. Kavšek, Potokar, Antosievicz, Kramaršič, Stergar, Pöschl in Pevalak. Ker bodo skokli šele v nedeljo, zadostuje, če sodniki za skoke — v primeru, če so v soboto zadržani — pridejo v Radovljico šele v nedeljo jutraj. Vsi ostali pa najkasneje v soboto z opoldanskim vlakom. — Stroške za sodniški zbor krije prireditelj.

Celjski nogomet. Jutri v nedeljo ob 10. bo na sportnem igrišču pri »Skalni kletci v Celju prijateljska tekma med odbojskim moštvom SK Atletike in člani celjske gasilske čete. Ta tekma je bila napovedana že za četrtek 9. t. m., pa je bila zaradi dežja odgodena na nedeljo. Na celjski Glaziji se bo pričela jutri ob 17.15 prijateljska tekma med SK Železničarjem iz Maribora in SK Celjem. Ta tekma bo gotovo zanimiva in napeta. Ob 14.30 bo na Glaziji predtekma med prvim in drugim mladinskim moštvom SK Celja, ob 15.30 pa med rezervama SK Celja in SK Zalca.

SK Jadran priredi v nedeljo 12. t. m. ob 9. na svojem igrišču v Kolesiji trening tekmo z Marsom. Igralci se pozivajo, naj se zberejo točno ob pol 9. na igrišču. — Lahkotletiti in prijatelji nogometa, ki se hočejo resno posvetiti katerikoli teh panog, se vabijo v SK Jadran. Prijave se sprejemajo v nedeljo dopoldne in ob rednih treningih v torek, sredo, četrtek in petek ob 18. dalje na igrišču v Kolesiji.

Sportni dan »Sava« v Sevnici. Sportni klub »Sava« v Sevnici priredi jutri v ne-

deljo svoj 12. sportni dan. Spored je naslednji: Nagradno kegljanje od 8. do 18. za krasne dobitke v gotovini. Ob pol 12. polzeva dirka kolesarjev v trgu Sevnici. Zmagovalec dobi dobro žepno uro. Ob 15. predtekma domačih juniorjev (I in II), ob 16.30 tekma Sava : Laško, ob 18. tekma starih fantov. Po tekmah sportna veselica v hotelu »Triglave« poleg postaje.

ASK Primorje (nogometna sekcija). V nedeljo igramo trening tekmo s Slovanom. Ob 16.30 naj bodo v garderobi: Pavlica, Zdenko, Jerman, Puterle, Vahen I. in II., Podgornik, Sovine I. in II., Mičo, Zornada, Legović, Pišek II., Petrič, Šlamberger, Tavčar, Svetin, Pupo, Čačari, Petelin.

TKD Atena. Naprošajo se gđc. Zajc, Keržan, Simončič, Podpac, Dolenc G., Jurjevčič in Stofa, da se danes med 17. in 19. zglasijo na igrišču.

SK Slavija. Danes ob pol 20. sestanek I. in II. moštva zaradi nedeljskih tekem. Pridite sigurno vsi!

STK Moste. Drevi ob 20. seja nogometne sekcije v klubovem lokalu v banovinski žrebčarni. Vsi in točno! — Načelnik.

Iz življenja na čezeli

Iz Kranja

r— Kranjsko glasbeno društvo v Kranju priredi 12. t. m. obletnico obstoja, združeno s veliko narodno veselico, ki se bo vršila na sokolskem letnem telovadišču. Sodeluje več godb. Ker se nam obeta mnogo zabave, zato v nedeljo vsi na godbeno veselico v Kranj.

Iz Trbovelj

t— Mezno gibanje. Vesti o poteku pogajanj s TPD so ustvarile med delavstvom slabo razpoloženje. Rudarji se nikakor ne morejo sprijazniti z mislijo, da bi od nezadostnega zaslužka še kaj izgubili. Na prvi pogled res ne izgleda mnogo 1 Din na siht, ali pri 16 sihtih znaša to 16 Din, kar pa je za delavca precejšnja vsota, ki jo bo le težko pogrešal. Tudi z znižanjem deputatnega premoaga je delavstvo močno prizadeto. Če pomislimo, da so nekatera delavska stanovanja slaba, da ne držijo toplote, da je delavska deca izstradana in slabo oblečena in obuta in da je toplo stanovanje pozimi edino zatočišče te dece, bomo prišli do zaključka, da bo v nezaključnih stanovanjih deca še bolj izpostavljena raznim boleznim, kakor je bila do sedaj. Kako bo delavstvo to poslabšanje svojega življenjskega vprašanja sprejelo, se bo videlo na članskem zborovanju, ki ga sklicuje II. rudarska skupina za nedeljo 12. t. m. ob 9. uri dopoldne.

Iz Novega mesta

n— »Kino »Dome« v Sokolskem domu bo predvajal danes ob 20.30 in jutri (v nedeljo) ob 16.30 in 20.30 zvočni film »Rudnik v plamenu«. Predigra: Foxov zvočni tehnik.

Iz Ptuja

j— Ožbaltovali veliki kramarski sejem je bil pretekli ponedeljek sicer bogato založen, imel je tudi veliko obiskovalcev, zlasti z dežele, vendar pa uspeh ni bil preveč zadovoljiv. To pot tudi ni bilo žeparjev na sejm.

★

BLED. Zvočni kino Bled predvaja danes in jutri v nedeljo vefilim »Sibie« v glavni vlogi Frančiška Gall. Sredo in četrtek Anny Ondra v filmu »Pripovedke gospodične Hoffmann«. Predigra: Paramountov tehnik ter barvan Silly film.

Prodamo

poceni nov

PATENTIRAN APARAT

Nabava bo obvezna vsakomur, zato je sigurnen 100odstotni dobiček. Takojšnje ponudbe prosimo na oglasni oddelček »Jutra« pod šifro: »Poceni in dobiček«. 6673

Tekstilna tvornica

išče za potovanje po ozemlju bivše Bosne trgovsko izobraženega

mlajšega gospoda

izvežbanega manufakturstara, ki zna šofirati. Avto stavi tvornica na razpolago. Ponudbe pod »Tekstil« na ogl. oddelček Jutra. 6661

BODITE PREVIDNI PRI OTROCIH!

In čim opazite na otroku tudi najmanjše nerazpoloženje in potrost zaradi želodca, dajte mu brez pomislanja v malo vode ali mleka malo žličico praška »Magna«. Rešili sta se skrb in s tem preprečili mnoga obolenja.

»Magna« prašek se dobiva v lekarnah. Zavojček Din 4.—.

Reg. S. br. 4788-32

Radio

Sobota, 11. avgusta.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Poročila. — 13: Čas, plošče. — 19: Koroska trta (g. Möderdorfer). — 19.30: Zunanepolitni pregled (dr. Jug). — 20: Samospevi gđc. Vande Zihler, vmes poje kuplete g. Reš. — 21: Radio - orkester. — 22: Čas, poročila, lahka glasba radio - orkestra.

Nedelja, 12. avgusta.

LJUBLJANA 8.15: Poročila. — 8.30: Gimnastika (Pustišek). — 9: Versko predavanje (dr. Čebulj). — 9.15: Cerkevna glasba. — 9.45: Plošče. — 10: Trbovlje (L. Mrzel). — 10.30: Radio - orkester, vmes harmonika (g. Fonda). — 12: Čas, plošče. — 16: O konjereji (dr. Veble Fr.). — 16.30: Slovenski vokalni kvintet, vmes plošče. — 20: Pevski koncert g. Franzla. — 20.30: Radio - orkester. — 21.30: Dva harmonikarja krožita domače (Bregant in Vampelj). — 22: Čas, poročila, lahka glasba.

BEOGRAD 17: Narodna glasba. — 18.20: Godalni kvartet. — 19.50: Plošče. — 20.20: Lahka glasba. — 21.20: Violinske skladbe. — 22.40: Lahka in plesna glasba. — ZAGREB 12: Plošče. — 17.30: Godalni trio. — 20.30: Pevski koncert. — 21.15: Violinske skladbe. — 22.15: Ples. — PRAGA 20: Igra. — 20.45: Prenos z Dunaja. — 22.20: Plošče. — 22.25: Lahka glasba. — BRNO 20: Program kakor v Pragi. — VARSAVA 20.12: Orkestralen koncert. — 22.30: Iz zvočnih filmov. — 23.10: Ples. — DUNAJ 11.30: Simfoničen koncert. — 15.30: Danska glasba. — 16.50: Orkester. — 19.20: Koncert konservatoristov. — 20.05: Dunajski simfoniki. — 20.45: Koncert etnološkega zbora iz Solnograda. — 22: Opera »Glumaci«. — 23.15: Nočni koncert. — BERLIN 20.20: Močan glasbeni program. — KÖNIGSBERG 20.15: Pester program. — 22.40: Lahka in plesna glasba. — MÜHLACKER 20.15: Program kakor v Königsbergu. — 23: Orkester. — 24: Nočni koncert. — BUDIMPEŠTA 18.50: Koncert na čelo. — 19.30: Igra. — 22: Jazz. — 22.40: Orkestralen koncert. — 24: Ciganeska kapela. — RIM 18: Lahka in plesna glasba. — 20: Plošče. — 20.45: Operni večer.

L. Wolff;

Garragan

Roman

Glorija je vzdignila roko, kakor da bi hotela prisoci, in strastno zatrdila: »Z ubogim Veršininom nisem imela nikoli nobenih zvez. Lahko mi verjameš, Garragan. Saj sem ljubila tebe.«

A Macpherson? Kaj je bilo z Macphersonom? Glorijino srce je postalo mahoma šibko in malodušno. Njena vzdignjena roka je padla nizdol. Ali more Garragan odpustiti Macphersonu? Ali je more kdaj razumeti, kako hroma in obupana je bila njena duša takrat, ko je ležala v Švici v sanatoriju? Kako samotno in izobčeno je bilo njeno življenje? Rodni oče jo je bil zatajil. Na obupna pisma, ki jih je pisarila Garraganovemu očetu in njegovi materi, ni bilo nobenega odgovora. Živa duša na vsem božjem svetu se ni zmenila za njeno usodo. Tedaj je prišel Macpherson in jo obdal z neskončno ljubeznijo, dokler se mu ni čez leto dni iz sočutja vdal v nerazvezana ostala v njegovem drhtečem objemu. A kako bi mogel moški to razumeti?

Z moledujočimi očmi je zrla v zaprti obraz, iz katerega ni bilo odmeva. Ta soba je bila resnično kakor grob.

»Ali mi moreš odpustiti?« je tesnobno vprašala, misleč na Macphersona, med tem ko je mislil Garragan na nepremišljeno dejanje, ki mu je bilo vzel deset let življenja.

»Ali mi moreš odpustiti, Garragan?«

Ravnodušno je pokimal. Njegovo življenje je bilo drugje. S to žensko ni imel več ničesar skupnega.

Ves čas sem te čakala in upala, z Macphersonom se nisem poro-

70

čila, ker se ne morem ločiti od tebe, zakaj tebe, Garragan, bom ljubila do poslednjega diha — vse to je hotela Glorija reči, pa je morala molčati. Toli trdno ji je neusmiljeni obraz ljubljenega zapiral usta.

»Ali ti morem s čim ustreči?« je z ledeno vljudnostjo vprašal Garragan, da bi končal razgovor, in vstal. »Morda potrebuješ denarja?«

Tvoje ljubezni potrebujem, je pomislila in neudržno zajokala.

Njegovo srce je ostalo trdo.

Glorija si je obrisala solze in vstala.

»Zdrav ostani, Garragan!«

Njen glas je bil siv od obupa.

»Zdrava ostani!«

31 Skrušena žena je zapustila boardinghouse Mrs. Dodgeve. Taval je po ulici, korak za korakom, brez cilja, na pol omamljena, brez strahu, a tudi brez upanja. Vse je bilo izgubljeno. Garraganu je bilo še maščevanje za malo. Človek ubije samo tistega, kogar ljubi. Kako blažena bi bila, da je smela umreti od Garraganove roke!

Hrepenenje po smrti je razprostrlo peroti nad Glorijo. Njeno življenje je bilo končano. Nobenega zmisla ni imelo več, nobene vsebine. Treba je bilo odpreti poslednja vrata, ki vodijo v nič.

Na svojem romanju je zašla v Centralni park in sedla, ker je noge niso več nosile. Tu je sedela upehana, iznemogel plen svojih misli na smrt, in strmela v tla.

Morda ji je baš izmučenost branila, da ni odprla težkih, poslednjih vrat, morda jo je zmotil ptičji klic, smeh kakoga otroka, vonj kake cvetlice ali fofotanje kakoga metulja. Glorija se je vrnila v življenje. Jela je iznova premišljevat o slehernem Garraganovem gibu in o tistih nekaj besedah, ki jih je bil izrekel, in začutila, kako je pognalo v njenem srcu rahlo upanje, ki ji je vcepljalo željo,

da bi še živela. Ali ni bilo srečanje z Garraganom nad vsako pričakovanje srečno minilo? Ni je ubil, ni je zmerjal, ni je metal iz sobe, ampak poslušal jo je, ji ponudil svojo pomoč, ji rekel »zdrava ostani!« in jo spremil do vrat. Ali je smela upati ali terjati več kakor to? Ali bi jo bil moral vzeti v naročje in obsuti s poljubi?

Bled smehljaj ji je drhtel izpreletel obraz. Potrpljenja je treba, je pomislila, neizmerno mnogo potrpljenja. Ljubezen ne more miniti. Če je bil Garragan zdaj tudi trd in mrzel, nekdanj jo je vendar zelo ljubil. Morda je v njem še spala ljubezen, zabubljena pod grenkobo in sovraštvom. Morda se bo njegovo srce še kdaj odprlo.

Tako je upala Glorija in nahajala v svoji slabosti moč, da bo živela dalje in čakala čudeža, ki se je silila verjeti vanj.

Mož, ki se je Glorija, omahujoč med smrtjo in življenjem, toli obupno borila zanj, je ob tej uri spal. Zavlekel se je bil iz sprejemnice v svojo sobo, kakor da bi bila pot neskončno dolga, in se zgrudil na posteljo, kjer ga je še tisti trenutek premagal spanec.

Ko se je zbudil, je sijalo solnce skozi okno. Izkušal se je razpoznati, dolgo gledal na uro, ki je kazala enajst, se spomnil, da je govoril z Macphersonom, segel v žep, našel v njem čeki, ki so pomenili smešno visoke vsote, vstal, se umil, oblekel svežo obleko in perilo, zapustil hišo, pozajtrkal. Šel v banko, na katero so bili izpisani njegovi čeki, in si dal vnovčiti enega izmed njih, nekaj v gotovini, nekaj z novim čekom.

Sele zdaj, ko mu je blagajnik našteval denar, se je spomnil srečanja z Glorijo, ki se mu je zdela neskončno daleč, bolj podobno spominu iz sanj kakor resničnosti. Tolikanj je bil zatopljen v svoje misli, da mu je padlo, ko je spravljaj denar, nekaj debelih bankovcev na tla, ne da bi jih bil opazil. Eden izmed Trevelyanovcev, ki jim je bil zaupan v varstvo, je pobral denar in ga prijazno vrnil izgubljen.

CENE MALIM OGLASOM

Pe 50 par za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—, Dopolni za živitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.— Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajate znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« Din 3.— v znamkah. odgovor, priložite

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pismu obenem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana šte. 11842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—

Vsa naročila in vprašanja, tičočna se malih oglasov, je naslavljanjati na: Oglasni oddelak »Jutra«, Ljubljana.

Prodajam

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Nadimo vam za majhen denar dobra oblačila.

A. Presker

Ljubljana, Sv. Petra cesta 138

Gospodinj, gostilne

in obrtniki

ne izplačajo ugodne pri-

lika. Radi izprobuje za

lepo prodajo in skrbno

Stanko Florjanc, toka-

nina, Resljeva cesta 3 pri

Zemljemernem mestu, po

vsaki ceni. Vredn. v sila-

dišče okoli dvorčiča.

190-6

Bencinskih sodov

več dobro ohranjenih pro-

dam. Ponudbe z navodno

centi in komadov odveza

na oglasni oddelk »Jutra«

pod značko »Sodi«.

2000-6

Železne sode

300-700, večjo množico

proda Ivan Lapajne, Mo-

ste pri Ljubljani.

2000-6

Otroški vozček

lep, glazirani, po zelo nizki

ceni napredaj na Centar-

jevem nabrežju št. 23/III.

20074-6

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 2 Din,

za šifro ali dajanje na

slova 5 Din. Najmanjši

znesek 17 Din.

2 klobučar. delavca

popolnoma samostojna in

izkušena v izdelavi teniških

klobučkov, Šte. Mil. Porpor,

Beograd, Francuska ul. 5

2000-1

Vrtinarja

ššem za takojšnji nastop

na delu. — Ponudbe na

oglas. oddelk »Jutra«

pod »Vrtar«.

20490-1

Rudniški paznik

okrog, Jamoterec, dobi

namočevanje. — Ponudbe

o prepiši sprejeto in za-

heto plače pod značko

»Rudnik«.

19877-4

Izurnjeno pletiljo

za stalno sprejeto Ahlin

Sp. Šiški, Čevrčeva ce-

sta 56.

20052-1

Prodajalka

pridno in pošteno, spro-

gajem takoj. Naštev. pore

oglasni oddelk »Jutra«.

20052-1

G. Th. Rotman:

Peter Plavec

in Janko Rjavac potujeta

okoli sveta

40

In tako so ju vrgli v policijski zapor, kjer

sta morala ostati vso noč. A najhujše je

šele prišlo: ko sta se drugo jutro vrnila do-

mov, sta našla vso hišo oplenjeno: o zlat-

nikih ni bilo duha ne sluha, in kmetica je

sedela z zamašnimi usti, privezana na

stol, in čakala odrešenja. Med tem, ko sta

redarja odgnala Jernača in njegovega sina,

sta bila namreč prišla prava vilmica!

Učit. abiturientko

z znanjem klavirja, sprej-
em 1. septembra, za
fuziko in stanovanje do-
ma, sprejme starostredna
trgovka s specializiranim
kolonialnim in materialnim
blagom, v centru me-
sta. Naštev. pore ogla-
sni oddelk »Jutra«. 20493-1

Pletilsko podjetje

zagrebško, išče za strojno
pletanje rokavice sprej-
em in iskustvo moč. Ponudbe
na naštev. Breda Hrištor,
Zagreb, Gajeva ulica št. 3,
20504-1

Prodajalka

zmožna kavičje, delo ete-
no avduho kot samostojna
moč. Pismeno ponudbe na
oglas. oddelk »Jutra« pod
šifro »Stalna prodajalka«.

Trgovski pomočnik

mešane stroje in del. pri-
delkov, samostojen, vja-
zalne vesti, dobi stalno
mesto. Ponudbe na področ-
je »Jutra« v Mariboru
Cenj. ponudbe na naštev.
pod značko »Samostojen«.

Službe išče

Beseda 50 par, davek 2 Din,
za šifro ali dajanje na
slova 5 Din. Najmanjši
znesek 17 Din.

Krojaški pomočnik

miel, samostojen, izku-
šeni, delavci in malih fi-
ksov, išče trajno službo.
Cenj. ponudbe na naštev.
Tomo Hadala, Maribor,
Zlata krona, Vetrinjska 12

Privatni uradnik

z sodnim izpustom, mi-
šji, želi mesto v kaki fi-
ksov, išče trajno službo.
Cenj. ponudbe na naštev.
Tomo Hadala, Maribor,
Zlata krona, Vetrinjska 12

Udeležba

želim se finančno in
aktivno udeležiti na več-
jem teženem, aktivnem po-
dejju. Imam trgovsko iz-
kušnost, išče prihod v 5 je-
stih. Ponudbe na oglasni
oddelk »Jutra« pod šifro
»Sodelovanje«.

Mlad trg. pomočnik

manufakturne stroje, išče
mesto v mešani trgovini.
Dopolni za živitve na oglas-
ni oddelk »Jutra« pod šifro
»Sodelovanje«.

Vajenci-ke

sprejme takoj z vso
okrobo. Prednost taki z
dobro vzgojo. — Vrečko,
Plače pri Brežicah.

Pek. učenca

Beseda 1 Din, davek 2 Din,
za šifro ali dajanje na
slova 5 Din. Najmanjši
znesek 17 Din.

Hišico

z 1000 m² obdelane vrta,
v tenovskem predmestju
po zelo nizki ceni prodam
Naštev. pore ogla-
sni oddelk »Jutra«.

Kapital

Beseda 1 Din, davek 2 Din,
za šifro ali dajanje na
slova 5 Din. Najmanjši
znesek 17 Din.

Hranilne knjižice

vseh bank in posojilnic
prodajamo. Ugodne cene.
Kdor iste rabi, naj takoj
piše na Bančno kom. za-
vod, Maribor, Aleksandro-
va 40. Za odgovor znan-
ko za 3 Din.

Hranilne knjižice

akcije, vrednostne papirje
kupuje, prodaja, lombard-
na St. Praznik, Zagreb,
Varšavska 6, telefon 38-33

Vlogo 20.000 Din

kupim proti prvi vknjižbi
na 1 1/2 orala velike pro-
vredno stavbišče. Ponudbe
na področje »Jutra« v
Mariboru pod šifro »Ma-
ribor okolice«.

Kupim knjižico

z vlogo do 20.000 Din —
z kupim proti plačilu v po-
st. vrednosti na obroke —
ali vsem kot posojilo.
Ponudbe na oglas. oddelk
»Jutra« pod šifro »Siga-
ren denar«.

Prodajam knjižice

Beovin, hranilnice 30.000.
Kmetičke posojilnice 8000.
Mešne v Kmetičke 80.000.
Sporočite ponudbo s ceno
na oglas. oddelk »Jutra«
pod »Beovin«.

V najem

Beseda 1 Din, davek 2 Din,
za šifro ali dajanje na
slova 5 Din. Najmanjši
znesek 17 Din.

Mizariji!

Takoj oddam v najem
večjo in dobro opremljeno
mizarsko delavnico z vsem
inventarjem in stroji. Za
najemom se sprejmejo
tudi hranilne knjižice.
Ponudbe na področje »Jutra«
v Celju pod značko »Red-
ka prilika«.

Dijakške sobe

Beseda 1 Din, davek 2 Din,
za šifro ali dajanje na
slova 5 Din. Najmanjši
znesek 17 Din.

Dijaka

(ferovščina) sprejme bol-
jšo družino v centru mesta
v vso okrobo. Kopalnica,
nemška konverzacija in
fina vzgoja. Instrukcije v
vseh predmetih in profes-
sorsko nadzorstvo. Štariš,
ki redno daje in pajoče
otroka, naj se javijo na
oglas. oddelk »Jutra« pod
šifro »Znanost«.

Dijaka

na hrano in stanovanje
sprejme A. Forbader v
Kočevju.

Dva dijaka (inji)

sprejmem v sredini mesta
v vso okrobo in vso
nadzorstvo. Cena ugodna.
Ponudbe na oglasni oddelk
»Jutra« pod »Ugodna
družina«.

Stanovanje

Beseda 1 Din, davek 2 Din,
za šifro ali dajanje na
slova 5 Din. Najmanjši
znesek 17 Din.

Štirsoob. stanovanje

oddam. Naštev. pore ogla-
sni oddelk »Jutra«.

Štirsoob. stanovanje

lepo in sočno, parkir-
njo, z vsemi priključki,
mi, celo 1. nadstropje zve-
z z lastnim stopniščem in
opim razgledom, oddam
na Rimski cesti šte. 23.

Štirsoob. stanovanje

lepo in sočno, parkir-
njo, z vsemi priključki,
mi, celo 1. nadstropje zve-
z z lastnim stopniščem in
opim razgledom, oddam
na Rimski cesti šte. 23.

Štirsoob. stanovanje

lepo in sočno, parkir-
njo, z vsemi priključki,
mi, celo 1. nadstropje zve-
z z lastnim stopniščem in
opim razgledom, oddam
na Rimski cesti šte. 23.

Štirsoob. stanovanje

lepo in sočno, parkir-
njo, z vsemi priključki,
mi, celo 1. nadstropje zve-
z z lastnim stopniščem in
opim razgledom, oddam
na Rimski cesti šte. 23.

Štirsoob. stanovanje

lepo in sočno, parkir-
njo, z vsemi priključki,
mi, celo 1. nadstropje zve-
z z lastnim stopniščem in
opim razgledom, oddam
na Rimski cesti šte. 23.

Štirsoob. stanovanje

lepo in sočno, parkir-
njo, z vsemi priključki,
mi, celo 1. nadstropje zve-
z z lastnim stopniščem in
opim razgledom, oddam
na Rimski cesti šte. 23.

Štirsoob. stanovanje

lepo in sočno, parkir-
njo, z vsemi priključki,
mi, celo 1. nadstropje zve-
z z lastnim stopniščem in
opim razgledom, oddam
na Rimski cesti šte. 23.

Štirsoob. stanovanje

lepo in sočno, parkir-
njo, z vsemi priključki,
mi, celo 1. nadstropje zve-
z z lastnim stopniščem in
opim razgledom, oddam
na Rimski cesti šte. 23.

Štirsoob. stanovanje